

**RÅSTOFTILLADELSE FOR GRAVEOMRÅDE
NONNEHOLT VEST, MARIAGERFJORD KOMMUNE**

Tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding af muld, sand, grus og sten

På ejendommen Fjelstedvej 13, 9550 Mariager, matr.nr. 4ar Svenstrup By, Svenstrup samt matr.nr. 3e, 3h, 13c og 14d Fjelsted, Mariager Jorder

REGION NORDJYLLAND
– i gode hænder

OVERSIGTSSKEMA

Råstofgravens beliggenhed	Fjelstedvej 13, 9550 Mariager, matr.nr. 4ar Svenstrup By, Svenstrup samt matr.nr. 3e, 3h, 13c og 14d Fjelsted, Mariager Jorder
Råstofgravens areal	ca. 24,5 ha
Råstoftype og tilladt mængde	Muld, sand, grus og sten 125.000 m ³ pr. år
Tilladelsens varighed	10 år 12. februar 2024 – 12. februar 2034
Sagsnummer	2023-005278
Tidligere meddelte tilladelser	Der har ikke tidligere været meddelt tilladelse til råstofindvinding på det ansøgte areal.
Offentliggørelse	12. februar 2024
Klagefristens udløb	4 uger efter offentliggørelse
Frist for efterbehandling	12. februar 2034, senest 1 år efter endt indvinding
Indvinder	Gunderup Grus- og Stenleje ApS Kjellerupvej 6 9550 Mariagerfjord
Ansøger	Gunderup Grus- og Stenleje ApS Kjellerupvej 6 9550 Mariagerfjord
Grundejer	Matr.nr. 4ar Svenstrup By, Svenstrup: Gunderup Grus- og Stenleje ApS Matr.nr. 3e, 3h, 13c og 14d Fjelsted, Mariager Jorder: Wilhelmus Johannes Winters
Indvinders telefon/mobilnummer	20 60 82 02
Indvinders e-mailadresse	bjarne@grus.dk
Indvinders CVR-nummer	32671365
Driftsansvarlig(e)	Bjarne Overgaard
Region Nordjylland	Tlf.nr.: 97 64 80 00, e-mail: raastoffer@rn.dk
Region Nordjylland – Sofie Hammer Jensen	Tlf.nr.: 20 59 22 72, e-mail: sofie.jensen@rn.dk

Tilladelse til råstofindvinding

på matr.nr. 4ar Svenstrup By, Svenstrup samt matr.nr. 3e, 3h, 13c og 14d Fjelsted, Mariager Jorder, Mariagerfjord Kommune

indtil den 12. februar 2034

Sagsnummer: 2023-005278

Ansøger og indvinder:	Ejer:
Gunderup Grus- og Stenleje ApS Kjellerupvej 6 9550 Mariagerfjord CVR-nr.: 32671365	Matr.nr. 4ar Svenstrup By, Svenstrup: Gunderup Grus- og Stenleje ApS Matr.nr. 3e, 3h, 13c og 14d Fjelsted, Mariager Jorder: Wilhelmus Johannes Winters

Region Nordjylland den 12. februar 2024

Sofie Hammer Jensen

Råstofsagsbehandler

Kvalitetssikret af

Anne Marie Henriksen

Råstofsagsbehandler

INDHOLD

Oversigtsskema	3
1. Tilladelsen	7
1.1 Råstofloven	7
1.2 Miljøvurderingsloven	7
1.3 Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)	8
1.4 Bilag IV-arter	8
1.5 Indsatsbekendtgørelsens § 8	8
1.6 Vandforsyningsloven	9
1.7 Miljøbeskyttelsesloven	9
1.8 Naturbeskyttelsesloven	9
1.9 Museumsloven	9
1.10 Skovloven	9
1.11 Vandløbsloven	9
1.12 Vejloven og Privatvejsloven	9
1.13 Jordforureningsloven	10
1.14 Jernbaneloven	10
2. Vilkår	11
2.1 Vilkår efter råstofloven	11
3. Offentliggørelse, klagevejledning og underretning	20
3.1 Klagevejledning	20
3.2 Underretning	21
4. Grundlag for tilladelsen	22
4.1 Ansøgningens indhold	22
4.2 Høring vedr. ansøgning	23
4.3 Høring vedr. udkast til tilladelse	30
5. Regionens behandling af sagen	34
5.1 Råstofplanen	34
5.2 Miljøvurderingsloven	34
5.3 Kommuneplan og lokalplan	35
5.4 Grundvand og overfladevand	35
5.5 Natur og landskab	37
5.6 Miljømæssige forhold	40
5.7 Efterbehandling	42
5.8 Afvejning efter råstoflovens § 3	43
Bilag A: Oversigtskort - 1:25.000	44
Bilag B: Luftfoto - 1:5.000	45
Bilag C: Udkast til deklaration/servitut vedrørende efterbehandling	46
Bilag D: Generelle bestemmelser	47

1. Tilladelsen

1.1 Råstofloven¹

På baggrund af det foreliggende materiale, og med hjemmel i råstoflovens § 7 stk. 1, meddeler Region Nordjylland hermed tilladelse til årlig indvinding af op til 125.000 m³ muld, sand, grus og sten på i alt ca. 24,5 hektar på matr.nr. 4ar Svenstrup By, Svenstrup samt matr.nr. 3e, 3h, 13c og 14d Fjelsted, Mariager Jorder i Mariagerfjord Kommune, se bilag A og B.

Tilladelsen er gældende i perioden fra den 12. februar 2024 til den 12. februar 2034.

Tilladelsen meddeles på vilkår i henhold til råstoflovens § 10.

Tilladelsen er en arealmæssig udvidelse af en eksisterende råstofgrav. Virksomheden har følgende tilladelser, som stadig er gældende:

- **Sagsnr. 2014-019743:** matr.nr. 1be Mariagerkloster, Mariager Jorder, 3k Svenstrup By, Svenstrup og 4f Fjelsted, Mariager Jorder. Meddelt den 22. juni 2017 og udløber den 22. juni 2047.
- **Sagsnr. 2016-002041:** matr.nr. 1ar Kjellerup Hgd., Svenstrup. Meddelt den 27. maj 2016 og udløber den 27. maj 2026.
- **Sagsnr. 2015-009199:** del af matr.nr. 1ar Kjellerup Hgd., Svenstrup. Meddelt den 18. marts 2016 og udløber den 18. marts 2026.
- **Sagsnr. 2017-029049:** matr.nr. 4ar Svenstrup By, Svenstrup. Meddelt den 16. april 2018 og udløber den 16. april 2028.

1.2 Miljøvurderingsloven²

Projektet er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2, punkt 13a, '*Ændringer eller udvidelser af projekter i bilag 1 eller nærværende bilag, som allerede er godkendt, er udført eller er ved at blive udført, når de kan have væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet (ændring eller udvidelse, som ikke er omfattet af bilag 1)*'. Region Nordjylland har gennemført en screening af projektets indvirkning på miljøet. Region Nordjylland har vurderet, at projektet ikke vil påvirke miljøet væsentligt.

Region Nordjylland har den 1. november 2023 truffet afgørelse om, at projektet ikke er omfattet af krav om miljøvurdering. Afgørelsen er truffet efter miljøvurderingslovens § 21. Afgørelsen kan ses på regionens hjemmeside www.rn.dk/rastoffer.

Se nærmere i afsnit 5.2.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 124 af 26. januar 2017 om råstoffer.

² Lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

1.3 Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)³

Før der gives tilladelse efter råstoflovens § 7, skal der ifølge habitatbekendtgørelsens § 6 foretages en vurdering af, om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (Natura 2000-væsentlighedsvurdering).

Hvis det vurderes, at det ansøgte projekt kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser konsekvensvurderingen, at det ansøgte vil skade Natura 2000-områdets integritet, kan der ikke meddeles tilladelse.

Region Nordjylland har vurderet, at projektet hverken i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil påvirke Natura 2000-områder væsentligt. Det er derfor besluttet, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering for det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000-områder. Vurderingen fremgår af afsnit 5.5.

1.4 Bilag IV-arter

Det følger af habitatbekendtgørelsens § 10, at der ikke kan gives tilladelse efter råstoflovens § 7, hvis det ansøgte kan:

- beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a, eller
- ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier.

Disse arter omtales samlet som bilag IV-arter.

Habitatbekendtgørelsen indeholder i § 10 et krav om, at ved administration af bekendtgørelsens §§ 7 og 8, skal planer og projekter vurderes i forhold til deres virkning på bilag IV (bilag IV-artsvurdering).

Det er regionens vurdering, at der ikke er oplagte yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter på eller i direkte tilknytning til det ansøgte projektområde. Ligeledes er det regionens vurdering, at projektet ikke giver anledning til påvirkninger eller emissioner som kan påvirke yngle- eller rasteområder udenfor projektområdet.

På baggrund af ovenstående forventes projektet ikke at give anledning til væsentlig påvirkning af yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter. Vurderingen fremgår af afsnit 5.5.

1.5 Indsatsbekendtgørelsens⁴ § 8

Før der gives tilladelse efter råstoflovens § 7, skal der ifølge indsatsbekendtgørelsens § 8 foretages en vurdering af, om det ansøgte, kan medføre en forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster.

³ Habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer).

Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

⁴ Bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter

Regionsrådet kan kun meddele tilladelse til råstofindvinding, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af tilstanden for overfladevandområder eller grundvandsforekomster og ikke hindrer opfyldelse af de fastlagte miljømål for forekomsterne.

Det er Region Nordjyllands vurdering, at projektet ikke vil medføre en forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster og ikke hindrer opfyldelse af de fastlagte miljømål for forekomsterne. Vurderingen fremgår af afsnit 5.4.

1.6 Vandforsyningsloven⁵

Der er ikke søgt om tilladelse efter vandforsyningsloven.

De indvundne råstoffer fra projektet vil blive transporteret til arbejdsarealerne på matr.nr. 3k og 1br, hvor der findes vaskesøer og anlæg til vådsortering. Der foreligger en vandindvindingstilladelse på 250.000 m³ pr. år fra boring DGU nr. 58.714. Der vil ikke blive indvundet yderligere vand i forbindelse med udvidelsen.

1.7 Miljøbeskyttelsesloven⁶

Der er ikke søgt om tilladelse efter miljøbeskyttelsesloven.

1.8 Naturbeskyttelsesloven⁷

Der er ikke søgt om dispensation fra naturbeskyttelsesloven.

1.9 Museumsloven⁸

Der er ikke søgt om dispensation fra museumsloven.

1.10 Skovloven⁹

Der er ikke søgt om dispensation fra skovloven.

1.11 Vandløbsloven¹⁰

Der er ikke søgt om tilladelse efter vandløbsloven.

1.12 Vejloven og Privatvejsloven¹¹

Mariagerfjord Kommune træffer afgørelse om vejadgang til Gunderupvej.

⁵ Lovbekendtgørelse nr. 602 af 10. maj 2022 om vandforsyning m.v.

⁶ Lovbekendtgørelse nr. 5 af 3. januar 2023 om miljøbeskyttelse.

⁷ Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

⁸ Lovbekendtgørelse nr. 358 af 8. april 2014 af museumsloven.

⁹ Lovbekendtgørelse nr. 690 af 26. maj 2023 om skove.

¹⁰ Lovbekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019 om vandløb.

¹¹ Lovbekendtgørelse 421 af 25. april 2023 om offentlige veje m.v.

Lovbekendtgørelse nr. 422 af 25. april 2023 om private fællesveje.

1.13 Jordforureningsloven¹²

Der er ikke søgt om dispensation fra eller tilladelse efter jordforureningsloven.

1.14 Jernbaneloven¹³

Der er ikke søgt om tilladelse efter jernbaneloven.

¹² Lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017 om forurenede jord.

¹³ Lov nr. 686 af 27. maj 2015 - Jernbanelov

2. Vilkår

Vilkårene i denne tilladelse er bindende for indvinder og eventuelle ejere af de matrikler, der er givet tilladelse til at indvinde på. Region Nordjylland skal underrettes hvis der sker lodsejer- eller indvinderskifte.

2.1 Vilkår efter råstofloven

Før indvindingen begynder

1. Først når Region Nordjylland har givet en igangsætningstilladelse, må arbejdet med at afrømme overjord og indvinde råstoffer begynde. Igangsætningstilladelsen kan tidligst gives, når klagefristen er udløbet og en eventuel klage er behandlet af klagemyndigheden.

Inden igangsætningstilladelsen kan gives, skal vilkår 2-5 være opfyldte.

2. Der skal foreligge en tilladelse til vejadgang fra Mariagerfjord Kommune.
3. Indvinder skal udarbejde en grave- og efterbehandlingsplan, så den opfylder vilkårene i tilladelsen og tilgodeser landskabelige interesser. Grave- og efterbehandlingsplanen skal godkendes af Region Nordjylland.

Hvis forholdene kræver det, kan Region Nordjylland senere i indvindingsforløbet stille krav om, at indvinder skal udarbejde en revideret grave- og efterbehandlingsplan, som skal godkendes af Region Nordjylland.

Graveplanen skal som minimum indeholde følgende oplysninger på et kortbilag:

- a. Etapevis opdeling af indvindingen, graveretning i de enkelte etaper samt forventet årstal for indvinding af de enkelte etaper
- b. Gravegrænse og efterbehandlingsgrænse (jf. afsnit 5.7.5)
- c. Et snit med områdets profil før og efter indvinding
- d. Markering af afstandskrav jf. afsnit 2.1.2
- e. Placering af adgangsvej(-e) til indvindingsområdet
- f. Placering af støjvolde samt placering af depoter for overjord og muld m.v.
- g. Placering af sorteringsanlæg, tankanlæg, mandskabsvogn, vaskesø, nedsvivningsbassin, interne veje m.v.

Efterbehandlingsplanen skal som minimum indeholde følgende oplysninger på et kortbilag:

- a. Hældninger af skrænter og forventede terrænkoter (DVR90) efter afsluttet efterbehandling
- b. Oplysning om arealanvendelse, herunder hvor der udlægges muld
- c. Placering af eventuel beplantning.

Til brug for beregning af garanti skal følgende oplyses:

- a. Oplysning om, hvor stort et areal der ønskes afrømmet, når indvindingen er størst.
 - b. Oplysning om hvorvidt skrænter efterfølges opbygges eller neddozes
4. Gravegrænsen skal afsættes på arealet med pæle, betonringe eller lignende, og det skal sikres at afmærkningen ikke fjernes eller beskadiges. Alternativt skal gravegrænsen fremgå af GPS-system i relevante maskiner i råstofgraven

5. Region Nordjylland skal have en garanti fra pengeinstitut eller kautionsforsikring. Garantien størrelse bliver beregnet af Region Nordjylland i forbindelse med godkendelse af grave- og efterbehandlingsplanen. Garantien frigives først, når efterbehandlingen er gennemført og godkendt af Region Nordjylland.

Region Nordjylland kan til enhver tid ændre garantiens størrelse, hvis forudsætningerne for beregningerne ændres. Det kan fx være tilfældet, hvis indvindingen sker på en måde, så efterbehandlingen vil koste mere end først antaget.

2.1.1 Omfanget af retten til at indvinde

6. Området, hvor indvindingen mv. må ske, er på ca. 24,5 hektar og fremgår af bilag B.
7. Tilladelsen gælder kun indvinding af op til 125.000 m³ muld, sand, grus og sten pr. år over en 10-årig periode.
8. Overjord må ikke fjernes fra det område, indvindingen er tilladt på, men skal bruges til efterbehandlingen. I det omfang mulden ikke skal anvendes til efterbehandling kan denne afsættes.
9. Der må ikke graves dybere end til kote 30 meter (DVR90) svarende til 20-25 meter under terræn. Det oprindelige terræn ligger i kote 50-55 meter (DVR90). Uanset foranstående dybdegrænse må der aldrig graves tættere grundvandsspejlet end 2 meter.
10. Region Nordjylland kan på et hvilket som helst tidspunkt stille krav om, at grundvandsspejlets beliggenhed skal måles. Målingen skal foregå i marts eller april måned.
11. Der må ikke uden tilladelse inddrages større arealer til at indvinde på, end det areal som er lagt til grund for beregning af garantien.
12. Hvis der i forbindelse med indvindingen blotlægges dræn, skal Region Nordjylland og Mariagerfjord Kommune underrettes og drænene skal omlægges for at sikre mod utilsigtet næringstilførsel til søer og lignende¹⁴. Andre løsninger kan i særlige tilfælde findes, men kun med tilladelse fra Mariagerfjord Kommune.
13. Anvendelse af knust beton eller tegl til anlæg af interne køreveje forudsætter forudgående godkendelse fra Region Nordjylland.

2.1.2 Afstandskrav m.v.

14. Der må ikke rømmes muld og overjord af eller graves tættere på:
 - a. Naboskel end 5 meter
 - b. Vejskel til offentlig vej end 10 meter. Råstofindvindingen skal foretages så afstand til offentlig vej er mindst 2 x gravedybde med mindre, der foreligger en dispensation fra vejmyndigheden (jf. vejlovens § 73).
 - c. Vejskel til privat vej end 5 meter.
 - d. § 3 beskyttet sø på matr.nr. 4o Svenstrup By, Svenstrup end 30 meter.
 - e. Fortidsminder end 100 meter. Der må ikke forekomme nogen form for oplag eller anden aktivitet indenfor fortidsmindebeskyttelseslinjen.
 - f. Mariager-Handest Veteranjernbane end 25 meter. Såfremt der træffes andre jordtyper end sand, grus og sten, skal indvinder rette henvendelse til Mariager-Handest Veteranjernbane og Mariagerfjord kommune.

¹⁴ Hjemlen findes i råstofloven § 10, stk. 3

- g. 150 kV jordkabel, der bl.a. forløber gennem matr.nr. 3e, 13c og 14d Fjelsted, Mariager Jorder end 6 meter. Servitutareal for jordkablet må desuden ikke anvendes til kørevej eller andet ifm. indvinding af råstoffer. Placeringen af jordkablet fremgår af Bilag B.
15. Rundt om ejendommen på matr.nr. 4o Svenstrup By, Svenstrup, Fjelstedvej 15, 9550 Mariager skal der anlægges en ca. 390 meter lang og 4 meter høj jordvold. Volden skal placeres som vist på figur 2. Volden skal etableres inden indvindingen påbegyndes og må ikke fjernes før indvindingen er afsluttet. Volden skal fjernes i forbindelse med efterbehandling af arealet.
16. Langs matrikelskellet mellem matr.nr. 4ar Svenstrup By, Svenstrup og 4aq Svenstrup By, Svenstrup skal der anlægges en ca. 610 meter lang og 4 meter høj vold. Volden skal placeres som vist på figur 2. Volden skal etableres inden indvindingen påbegyndes og må ikke fjernes før indvindingen er afsluttet. Volden skal fjernes i forbindelse med efterbehandling af arealet.

Figur 1 - Placeringen af voldene omkring matr.nr. 4o Svenstrup By, Svenstrup samt i skellet mellem matr.nr. 4ar og 4aq Svenstrup By, Svenstrup. Voldenes placering er markeret med rødt.

17. Øvrige volde af muld/overjord må ikke etableres tættere på
- h. Naboskel end 5 meter.
 - i. Vejareal til offentlig vej end 3 meter og må ikke placeres nærmere end to gange højdeforskellen mellem påfyldningen og vejens areal med mindre, der foreligger en dispensation fra vejmyndigheden (jf. vejlovens § 73).
 - j. Fortidsminder end 100 meter

Alle jordvolde skal fjernes når indvindingen er afsluttet.

Skelgennemgravning

18. Hvis der på et senere tidspunkt skal graves på de tilgrænsende ejendomme, kan Region Nordjylland på et hvilket som helst tidspunkt – både under og efter gravningen – forlange, at området omkring skellet gennemgraves og efterbehandles, så der ikke står en vold tilbage.

Anlæg på skrån timer under indvinding

19. Under gravning og fordeling af overjord må skrænterne ikke have anlæg/hældning, så der er fare for udskridning.
20. Afgravningsprofilen mod veteranjernbanen ikke må udføres med en hældning stejlere end 1:2.

2.1.3 Driftstider

21. De tilladte driftstider fremgår af tabel 1.

Driftstider	Hverdage	Lørdage
Gravemaskiner, transportanlæg og oparbejdningsanlæg mv.	Kl. 07.00 – 18.00	Kl. 08.00 – 12.00
Udlevering af læsning, herunder kørsel indenfor råstofgravens område	Kl. 06.00 – 18.00	Kl. 07.00 – 14.00

Tabel 1 – Tilladte driftstider

Der må ikke arbejdes i råstofgraven udenfor den tilladte driftstid, og der må ikke være drift i råstofgraven på søn- og helligdage.

22. En udvidelse af driftstiden kan aftales med Region Nordjylland. En udvidelse er kun mulig i kortere perioder og kun i tilfælde af, at der findes specielle årsager hertil. Ansøgning om udvidelse af de normale driftstider skal være Region Nordjylland i hænde senest 14 dage før afvigelsen forventes at være nødvendig.
23. Uden for driftstid skal adgangsvejen til råstofgraven være aflåst/afspærret med hegn, bom, kæde eller lignende.

2.1.4 Efterbehandling

24. Området, hvor indvindingen har fundet sted, skal efterbehandles til naturmæssige formål og/eller skov.
25. Der må ikke anvendes gødning og pesticider på det efterbehandlede areal.
26. Skrænter skal efterbehandles til varierende hældninger ikke stejlere end 1:2, og tilpasses det omkringliggende landskab.
27. Skrænter ind mod højspændingskablet på matr.nr. 3e, 13c og 14d Fjelsted, Mariager Jorder skal efterbehandles til en hældning ikke stejlere end 1:3.

Skovbrug

28. Jordlagene skal opbygges sådan, at jorden bliver bedst mulig til skovbrug bagefter. Det kan betyde, at indvinder skal bytte om på overjordens forskellige lag, hvis indvinder støder på lag med bedre egenskaber end det, der oprindeligt lå øverst. F.eks. skal jord med mest ler ligge øverst lige under muldlaget, mens bagharp skal ligge nederst.

29. Ved efterbehandling skal der ske grubning og harvning.

Naturformål

30. Al muld skal fjernes fra graven inden efterbehandling påbegyndes. Der kan/må udlægges muld i de dele af råstofgraven, der efterbehandles til skov.

Generelle vilkår vedr. overjord og muld

31. Den nødvendige mængde muld og overjord til efterbehandling skal til enhver tid forefindes i depot på arealet og genudlægges i forbindelse med efterbehandling.
32. Overjord og muld skal opbevares i adskilte depoter. Under depoter for overjord skal mulden være rømmet af, inden opbygningen af depotet påbegynder.
33. Jord med humus i, fx muld, tørvejord og lignende, må ved efterbehandlingen ikke tildækkes af andre jordarter. Mulden skal derfor placeres som det øverste lag.
34. Overjord og muld på arealet mellem gravegrænsen og efterbehandlingsgrænsen skal rømmes af, inden skråningerne dozes ned. Når de har det rette anlæg, lægges overjord og muld på igen.

Generelle vilkår vedr. efterbehandlingsplan

35. Grave- og efterbehandlingsplanen skal følges af indvinder og ejer(e), indtil Region Nordjylland eventuelt har godkendt en revideret plan.
36. En eventuel ny indvinder skal komme med forslag til grave- og efterbehandlingsplan, som Region Nordjylland skal godkende.
37. Region Nordjylland kan til enhver tid kræve en ajourført plan forelagt til godkendelse, hvis indvinding og/eller efterbehandlingen ønskes ændret i forhold til den plan, der allerede er godkendt. Region Nordjylland kan kræve, at der skal foretages et nivellement og en opmåling, hvis grave- og efterbehandlingsplanen skal revideres.
38. Såvel lodsejer/grundejer som indvinder, har pligt til at rette sig efter de henvisninger, som Region Nordjylland måtte give for at udføre alle de arbejder, planen handler om.

Generelle vilkår vedr. efterbehandlingen

39. Hvis der under gravningen afdækkes særlige landskabsformer, blottede profiler mv., som særlig tydeligt afspejler landskabets opbygning, den geologiske historie eller de geologiske processer skal disse søges bevaret.
40. I forbindelse med efterbehandlingen kan der efterlades geologiske profiler efter aftale med Region Nordjylland.
41. Adgangsvejen og interne veje skal fjernes i forbindelse med gravearealets retablering.
42. Alle bygninger, produktionsanlæg og installationer, der er etableret i forbindelse med råstofindvindingen fjernes fra arealerne inden efterbehandlingen kan godkendes.
43. Efterbehandlingen skal begynde så tidligt som muligt og være færdig 12 mdr. efter endt indvinding og senest den 12. februar 2034.

44. Pligten til at afslutte efterbehandlingen indtræder, hvis indvindingen har ligget stille i et år, og omgående hvis tilladelsen bliver kaldt tilbage, medmindre du/I har en særlig aftale med Region Nordjylland om en længere frist.

2.1.5 Forebyggelse mod jord- og grundvandsforurening

45. Hvis der sker uheld, hvor der spildes olie eller brændstof, skal der gøres en omgående afværgeindsats ved kontakt til Beredskabsstyrelsen og orientering til Region Nordjylland.

Opbevaring og håndtering af brændstof m.v.

46. Tanke, beholdere m.v. til opbevaring af olieprodukter, motorbrændstof og lignende skal overholde olietankbekendtgørelsens¹⁵ regler. Tanke skal være typegodkendt efter olietankbekendtgørelsens regler eller i henhold til ADR-konventionen (entreprenørtanke).
47. Overjordiske brændstoftanke med tilhørende slanger, studse m.v. skal anbringes i en lukket, aflåselig container eller bygning med tæt spildbakke. Hvis tanken ikke er dobbeltvægget, skal spildbakken kunne rumme indholdet af brændstoftanken.
48. Tromler og andre beholdere med olie, spildolie m.v. skal anbringes i en lukket, aflåselig container eller bygning med tæt spildbakke, der kan rumme indholdet af den største beholder der opbevares.
49. Al tankning af maskinel skal foregå under konstant opsyn
50. Overjordiske tanke til motorbrændstof, fyringsolie m.v. skal sikres mod påkørsel
51. Spild af brændstof, olie m.v. skal straks opsamles. Alt opsamlet spild inkl. brugt opsugningsmateriale skal opbevares og bortskaffes som farligt affald.

Kørende og stationært materiel

52. Alt stationært og kørende materiel skal regelmæssigt inspiceres for olie- og kemikaliespild, og eventuelle utætheder skal øjeblikkeligt afhjælpes og reparerer. Der må ikke ske reparationer i råstofgraven, undtagen hvis dette sker på et impermeabelt underlag. Eventuelle reparationer skal foregå indenfor råstofgravens tilladte driftstider.
53. Der må ikke ske vask af materiel i råstofgraven.
54. Hvis der ønskes opstilling af andet materiel end det ansøgte: 1 gravemaskine, 1-2 gummigeder og 2-3 transportbånd, skal der fremsendes oplysninger herom til Region Nordjylland, der i givet fald vil fastsætte de nødvendige supplerende vilkår.

Kemikalier

55. Der må ikke benyttes eller oplagres kemikalier eller lignende stoffer i råstofgraven. Brug af tørsalte eller midler til at dæmpe støv kan ske efter aftale med Region Nordjylland.

2.1.6 Affald

56. Råstofgraven må ikke bruges til at opbevare fyld, affald eller andet der ikke stammer fra graven. Der skal træffes foranstaltning til hindring af ukontrolleret aflæsning af affald og jordfyld.

¹⁵ Bekendtgørelse nr. 1257 af 27. november 2019 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines

Ejer og indvinder har ansvaret for, at der ikke – hverken midlertidigt eller varigt – henlægges affald af nogen slags, samt for at eventuelt henkastet affald straks fjernes.

2.1.7 Støj og vibrationer

57. Råstofgravens eksterne støjniveau må ikke overstige grænseværdierne, som det fremgår af tabel 2.

Tidsrum	Mandag – fredag kl. 07.00–18.00	Mandag – fredag kl. 18.00–22.00	Alle dage kl. 22.00–07.00	Maksimalværdi kl. 22:00-07:00
Områdetype:	Lørdag kl. 07.00–14.00	Lørdag kl. 14.00–22.00		Angivet som dB(A) med tids- vægtning fast
	Søn- og helligdage kl. 07.00–22.00			
Enkelthuse i det åbne land (sidestilles med områdetype 3)	55	45	40	55

Tabel 2 – Grænseværdier for støj målt efter retningslinjerne i Miljøstyrelsens vejledninger nummer 6/1984 eller beregnet efter retningslinjerne i Miljøstyrelsens vejledning nummer 5/1993 og angivet som det ækvivalente, korrigerede lydniveau i dB (A).

De anførte grænseværdier i de tre første kolonner, skal overholdes indenfor følgende referencetidsrum:

- For dagperioden på hverdage mandag til fredag samt søn- og helligdage kl. 07.00–18.00 skal grænseværdierne overholdes indenfor det mest støjbelastede tidsrum på 8 timer.
- I dagperioden på lørdage kl. 07.00–14.00 skal grænseværdierne overholdes indenfor det mest støjbelastede tidsrum på 7 timer. I perioden fra kl. 14.00-18.00 på lørdage skal grænseværdierne overholdes indenfor det mest støjbelastede tidsrum på 4 timer.¹⁶
- For aftenperioden alle ugens dage kl. 18.00-22.00 skal grænseværdierne overholdes indenfor den mest støjbelastede time.
- For natperioden kl. 22.00-07.00 alle ugens dage skal grænseværdierne overholdes indenfor den mest støjbelastede halve time.

58. Ved boliger for ejeren eller indvinderen af råstofgrave må støjen dog overstige grænseværdierne.

59. Hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet skal indvinder dokumentere, at grænseværdierne for støj er overholdt. Hvis støjgrænserne er overholdt, kan dokumentationen højst kræves gentaget 1 gang om året, medmindre forholdene i råstofgraven er ændrede.

60. Dokumentation skal ske ved måling eller beregning efter Miljøstyrelsens gældende vejledninger pt. nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af støj fra virksomheder. Dokumentation skal udføres af et firma som er akkrediteret af DANAK eller godkendt af Miljøstyrelsen til at udføre "Miljømåling – ekstern støj".

61. Støjmålinger eller støjregninger skal udføres og gennemføres under forhold, hvor råstofgraven er i fuld drift, medmindre andet er aftalt med Region Nordjylland.

¹⁶ Fastsat efter "Orientering fra Miljøstyrelsens Referencelaboratorium for støjmålinger", nr. 10, november 1989.

62. Den for et område gældende støjgrænse anses for overholdt, hvis de målte eller beregnede værdier – fratrukket den udvidede usikkerhed – er mindre end eller lig med støjgrænseværdien. Den udvidede usikkerhed fastsættes, jf. Miljøstyrelsens støjvejledninger.
63. Indvinderen afholder alle udgifter til støjmålinger og –beregninger.

Støj i anlægs- og efterbehandlingsfasen

64. Der accepteres i anlægs- og efterbehandlingsfasen en periode på 3 uger om året, hvor der i tidsrummet kl. 7.00-17.00 på hverdage accepteres et støjniveau på 60 dB(A)
65. Indvinder skal underrette Region Nordjylland om, hvilken periode der forventes et højere støjniveau senest 5 arbejdsdage før, de støjende arbejder skal foretages.

Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer

66. Driften af virksomheden må ikke medføre, at den målte værdi af råstofgravens bidrag til støjen, målt indendørs i de berørte bygninger, overstiger grænseværdierne, som fremgår af Tabel 3.

Anvendelse	A-vægtet Lydtrykniveau (10-160 Hz), dB	G-vægtet Infralydniveau dB
Beboelsesrum, herunder børneinstitutioner og lignende		
Aften/nat (kl. 18.00-07.00)	20	85
Dag (kl. 07.00-18.00)	25	85
Kontorer, undervisningslokaler og andre lignende støjfølsomme rum	30	85
Øvrige rum i virksomheder	35	90

Tabel 3 – Grænseværdier for lavfrekvent støj og infralyd (dB re 20 Pa).

Grænseværdierne gælder for ækvivalentniveauet over et måletidsrum på 10 minutter, hvor støjen er kraftigst. I tilfælde hvor støjen er impulsagtig reduceres de anførte grænser med 5 dB.

67. Driften af råstofgraven må ikke medføre, at der udsendes vibrationer, som overstiger grænseværdierne, jf. Tabel 4, målt som accelerationsniveau indendørs i de berørte bygninger.

Anvendelse	Vægtet accelerationsniveau Law i dB
Boliger i det åbne land (hele døgnet)	75
Børneinstitutioner og lignende	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	80
Kontorer, undervisningslokaler og lignende	80
Erhvervsbebyggelse	85

Tabel 4 – Grænseværdier for vibrationer, dB re 10^{-6} m/s². Grænseværdierne gælder for det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning S.

Note: For kontorer og tilsvarende lokaler, hvor der foregår følsomme aktiviteter i virksomheder, gælder grænseværdien Law = 80 dB.

68. På forlangende fra Region Nordjylland skal indvinder dokumentere at grænseværdierne, jf. tabel 3 og 4, er overholdt. Dokumentation sker ved fremsendelse af skriftlig rapport over målinger og beregninger til Region Nordjylland.

Hvis målinger viser, at den lavfrekvente støj, infralyd eller vibrationer er for store, skal de dæmpes ned.

Derefter skal der laves nye målinger, som dokumenterer, at grænseværdierne nu kan overholdes. Der kan maksimalt kræves én måling af hver type pr. kilde pr. år.

69. Måling, rapportering og anden dokumentation skal ske i overensstemmelse med de til enhver tid gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen på det aktuelle område. Målinger eller beregninger skal udføres af et firma, der er akkrediteret til at udføre "Miljømåling – ekstern støj".

Virksomheden afholder selv alle udgifter i forbindelse med dokumentation af de aktuelle vilkår.

70. Grænseværdierne for lavfrekvent støj og infralyd, jf. tabel 3 anses for overholdt, når et konkret måleresultat, uden tillæg eller fradrag for målingens ubestemthed, er lig med eller under den pågældende grænse.

Grænseværdierne for vibrationer, jf. tabel 4, anses for overholdt, når et konkret måleresultat ikke overskrider den pågældende grænse.

2.1.8 Støv

71. Virksomheden må ikke give anledning til støvgener udenfor virksomhedens område, som efter tilsynsmyndighedens opfattelse er væsentlige for omgivelserne.
72. Hvis der bliver konstateret støvgener, der opstår pga. råstofgravens drift, skal der træffes foranstaltninger, der nedbringer generne, såsom vanding af gravefronter, lagerbunker, interne veje mv. samt renholdelse af interne veje.
73. Hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at råstofindvindingen giver anledning til væsentlige støvgener i omgivelserne, kan myndigheden forlange, at der foretages støvmålinger. Målinger skal foretages efter nærmere aftale med Region Nordjylland.

3. Offentliggørelse, klagevejledning og underretning

Tilladelsen til at indvinde råstoffer vil blive offentliggjort på Region Nordjyllands hjemmeside www.rn.dk/råstoffer. Det fremgår af hjemmesiden, hvilken dato afgørelsen er offentliggjort.

I denne tilladelse er der truffet afgørelse efter råstofloven.

3.1 Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse efter råstofloven, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder via borger.dk eller virk.dk. Du logger på klageportalen med MitID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Region Nordjylland via klageportalen. Når du klager skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I klageportalen sendes din klage automatisk først til Region Nordjylland. Hvis regionen fastholder afgørelsen, sender regionen klagen videre til behandling i nævnet via klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen. [Se betingelserne for at blive fritaget.](#)

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er:

- Adressaten for afgørelsen
- Offentlige myndigheder
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser
- Enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

En rettidig klage har opsættende virkning for tilladelsen, medmindre Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemmer andet. Tilladelsen må derfor ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet og det er meddelt til virksomheden, at der ikke er klaget over afgørelsen.

Hvis en afgørelse ønskes behandlet ved domstolene skal der anlægges sag inden 6 mdr. fra det tidspunkt, hvor afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra bekendtgørelsen.

3.2 Underretning

Kopi af afgørelsen er den 12. februar 2024 sendt til:

- Gunderup Grus- og Stenleje ApS, palle@grus.dk, bjarne@grus.dk
- Mariagerfjord Kommune, raadhus@mariagerfjord.dk, miha1@mariagerfjord.dk, keje1@mariagerfjord.dk
- Miljøstyrelsen, mst@mst.dk
- Miljøstyrelsen Nordjylland, njl@mst.dk
- Slots- og Kulturstyrelsen, cfk@slks.dk
- Nordjyske Museer, historiskmuseum@aalborg.dk
- Skat, myndighed@skat.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk, mariagerfjord@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk, mariagerfjord@dof.dk
- Friluftsrådet, fr@friluftsradet.dk
- Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk
- Mariager Vand A.M.B.A., vand@mariagervand.dk
- Lodsejer, matr.nr. 3e, 3h, 13c og 14d Fjelsted, Mariager Jorder, Wilhelmus Johannes Winters

Derudover orienteres følgende privatpersoner/naboer mv. om, at der er foretaget en afgørelse, som kan ses på regionens hjemmeside

Ejer/beboer af:

- Broløsvej 6, 9550 Mariager
- Fjelstedvej 15, 9550 Mariager

4. Grundlag for tilladelsen

4.1 Ansøgningens indhold

Region Nordjylland modtog den 10. februar 2023 en ansøgning fra Gunderup Grus- og Stenleje ApS om tilladelse til indvinding af muld, sand, grus og sten på en del af matr.nr. 4ar Svenstrup By, Svenstrup samt 3e, 3h, 13c og 14d Fjelsted, Mariager Jorder i Mariagerfjord Kommune. Region Nordjylland har den 1. marts 2023 og igen den 21. august 2023 modtaget supplerende oplysninger til ansøgningen. Ansøger har den 25. oktober 2023 fremsendt en projektilpasning af projektet (etablering af støj-/støvvælde mod syd).

Ansøgningen omfatter følgende:

- Ansøgningskema inkl. diverse bilag dateret den 10. februar 2023.
- Ansøgningskema til miljøvurdering dateret den 10. februar 2023.
- Det ansøgte areal omfatter ca. 24,5 ha.
- Projektet er en arealmæssig udvidelse af en eksisterende råstofgrav på matr.nr. 1be Mariagerkloster, Mariager Jorde, 3k Svenstrup By, Svenstrup og 4f Fjelsted, Mariager Jorde m.fl.
- Det ansøgte areal er en del af graveområdet "Nonneholt Vest", som er udlagt i Region Nordjyllands Råstofplan 2020.
- Der forventes en årlig indvinding på op til 125.000 m³ muld, sand, grus og sten i en periode på 10 år.
- Der vil blive indvundet muld i det omfang, muldjorden ikke skal anvendes til efterbehandlingen.
- Der er ansøgt om tilladelse til indvinding af råstoffer over grundvandsspejlet.
- Der er ansøgt om tilladelse til råstofindvinding ned til kote 30 m DVR 90, svarende til ca. 8- 27 m.u.t. Der graves ikke dybere end til minimum 2 meter over grundvandsspejlet. Det oprindelige terræn er beliggende i ca. kote. 50-55 m DVR90.
- Projektarealet opdeles i tre etaper.
- De indvundne råstoffer fra projektet vil blive transporteret til arbejdsarealerne på matr.nr. 3k og 1br, hvor der findes vaskesøer og anlæg til vådsortering. Der foreligger en vandindvindingstilladelse på 250.000 m³ pr. år fra boring DGU nr. 58.714. Der vil ikke blive indvundet yderligere vand i forbindelse med det ansøgte projekt.
- Arealet ønsket efterbehandlet til naturmæssige formål og evt. tilplantes med skov.
- Der er søgt om tilladelse til brug af flg. materiel: 1 gravemaskine, 1-2 gummigeder og 2-3 transportbånd.
- Der forventes anvendt en 350 L mobil brændstoftank på arealet. Det stationære anlæg er placeret i den eksisterende råstofgrav udenfor de ansøgte arealer.
- Der forventes et årligt forbrug af dieselolie på 250.000 L.
- Den eksisterende adgangsvej via matr.nr. 1ar Kjellerup Hgd., Svenstrup til Gunderupvej anvendes i forbindelse med projektet. Der etableres adgang fra den eksisterende grusgrav til de ansøgte arealer.
- Der er foretaget støjberegninger, som sandsynliggør at grænseværdierne for støj kan overholdes.
- Der etableres en støj-/støvvold rundt om beboelsen på matr.nr. 4o Svenstrup By, Svenstrup.
- Der etableres en støj-/støvvold i skellet mellem matr.nr. 4ar og 4aq.
- Støvdæmpning foretages ved vanding af interne veje og materialestakke efter behov. Der anvendes vand fra vaskesøerne til støvbekæmpelse.
- Der er ansøgt om følgende driftstider:
 - Indvinding: mandag til fredag: 07.00 – 18.00 og lørdag: 08.00 – 12.00.
 - Udlevering: mandag til fredag: 06.00 – 18.00 og lørdag: 07.00 – 14.00.

Der er vedlagt ansøgningen følgende bilag:

- Udskrift af tinglysning
- Dokumentation for ansøgers ret til at indvinde på den ansøgte ejendom (samtykkeerklæring)

- Oversigtskort 1:25.000
- Kort 1:4000 med angivelse af adgangsveje og mandskabsvogn
- Udkast til grave- og efterbehandlingsplan
- Ansøgningskema efter Miljøvurderingsloven
- Støjberegninger
- Referat fra møde med Mariager-Handest Veteranjernbane

4.2 Høring vedr. ansøgning

4.2.1 Myndigheder, forsyningselskaber og landsdækkende foreninger

Der er foretaget høring på baggrund af ansøgningsmaterialet ved andre myndigheder og forsyningselskaber samt landsdækkende foreninger.

Der er indkommet følgende skriftlige indlæg:

Mariagerfjord Kommune:

Høringssvar vedrørende ansøgningen om råstofindvinding på et ca. 24,5 ha stort areal på matr.nr. 4ap Svenstrup By, Svenstrup samt 3e, 3h, 13c og 14d Fjelsted, Mariager Jorder.

Drikkevandsinteresser

Det ansøgte graveområde ligger i område med særlige drikkevandsinteresser. De sydligste 10 ha ligger i indvindingsopland til Svenstrup Vandværk og ca. 1,9 ha ligger i det grundvandsdannende opland til Svensstrup Vandværk.

Det anbefales, at der i tilladelsen til råstofindvinding stilles forebyggende vilkår, der sikrer, at der ikke sker forurening af grundvandsmagasinet under råstofindvindingen.

Efterbehandling

I Mariagerfjord Kommunes Kommuneplan 2013-2025 fremgår det af retningslinje 22.2.2.2 Gunderup at:

Efterbehandlingen skal som udgangspunkt ske således, at arealanvendelse efter endt indvinding kan være:

- *Ekstensivt landbrug m. vedvarende græs uden brug af gødning eller bekæmpelsesmidler*
- *Skovtilplantning uden brug af gødning og bekæmpelsesmidler*
- *Rekreative områder m. græs, søer uden tilløb af dræn o.l.*
- *Naturarealer uden anden anvendelse, f.eks. stejle skrænter med blottet sand.*

Det anbefales, at den efterbehandlingsplan der godkendes for området følger ovenstående retningslinjer.

Nordjyske Museer:

Udtalelse vedr. ansøgning om råstofilladelse på matr.nr. 4ap Svenstrup By, Svenstrup samt 3e, 3h, 13c og 14d Fjelsted, Mariager Jorder

Nordjyske Museer skal hermed gøre opmærksom på, at museet har væsentlige arkæologiske interesser inden for graveområdet.

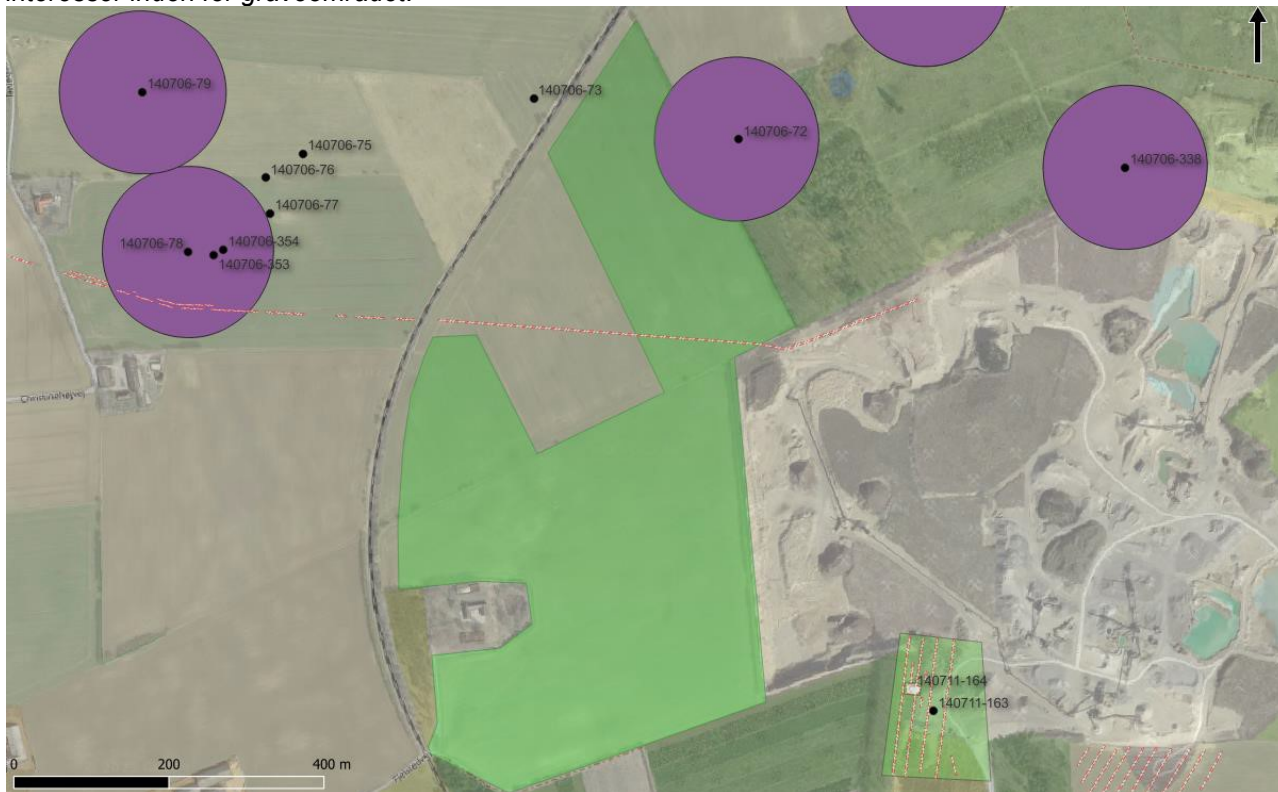

Fig. 1. Råstofområdet (grøn ramme) og museets tidligere registrerede fundpladser i nærområdet (røde og hvide arealer/streger). Sorte cirkler = primært gravhøje. Store lilla cirkler repræsenterer 100 m-zoner rundt om gravhøje. Andre fund i Fund og Fortidsminder desuden angivet med cirkler. Baggrundskort: Ortofoto fra 2019 © Kort- og Matrikelstyrelsen.

Arealet, som ligger i relativt plant terræn skrånende mod sydvest, dækker ca. 25 ha. Lige nordvest for arealet ligger gravhøjene tæt heriblandt flere fredede, som trækker 100 m zoner. I nærområdet findes både en dysse fra bondestenalderen og gravhøje, der sandsynligvis skal dateres til bronzealderen. Ca. 200 m øst for arealet er der i forbindelse med råstofindvinding udgravet en velbevaret hustomt fra jernalderen. Lignende bebyggelser fra jern- eller bronzealder kan meget vel findes inden for arealet.

Med tanke på de mange registreringer lige ved råstofområdet er det Nordjyske Museers vurdering, at der er stor sandsynlighed for at påtræffe fortidsminder under terræn ved gravearbejde i det aktuelle område. Jordfaste, ikke fredede, fortidsminder er omfattet af Museumslovens § 27. Museet skal derfor opfordre til, at der forud for råstofindvinding i området gennemføres en større, arkæologisk forundersøgelse, for at få af- eller bekræftet tilstedeværelsen af yderligere fortidsminder.

En forundersøgelse består i udlægning af et større antal, ca. 2 meter brede søgegrøfter, der graves med en gravemaskine. Dette arbejde følges af en arkæolog, der registrerer eventuelle fortidsminder, som måtte kunne ses dels i jordlagene og dels i toppen af undergrunden (typisk stolpehuller, affaldshuller, ildsteder, grave og lignende).

På baggrund af de resultater, der måtte fremkomme ved en sådan forundersøgelse, tager museet stilling til, om der er behov for en egentlig arkæologisk udgravning i området. Fordelen ved at tillade en forundersøgelse er, at museets arkæologer på et meget tidligt tidspunkt i processen, inden selve gravearbejdet går i gang, kan afslutte deres arbejde, sådan at omfanget af en egentlig arkæologisk undersøgelse kan minimeres, og indvindingsarbejdet ikke bliver stoppet/forsinket af en arkæologisk udgravning.

Såfremt der ved forundersøgelsen ikke påvises nogen væsentlige fortidsminder, foretager museet sig ikke yderligere. Skulle man efterfølgende ved byggemodningen alligevel påtræffe fortidsminder, vil udgiften til en arkæologisk udgravning påhvile Slots- og Kulturstyrelsen.

Mariager Vand:

Som ved alle tidligere råstofplaner / tilladelser fra regionen vedr. råstof indvinding i vores område er vi også denne gang bekymrede for konsekvensen af indvindingerne.

I forbindelse med tilladelse på matr. 4ap Svenstrup by vil vi gerne forslå følgende:

- *En tilbundsgående undersøgelse af tidligere udgravningers påvirkning af grundvandet i vores område.*
- *En tilbundsgående undersøgelse af tidligere lossepladsers og andre større påvirkningsområder af grundvandet i vores område.*
- *En genovervejelse af gravetilladelser fra 2020 i vores område.*

Årsagen til overstående skal ses i den sammenhæng med at Mariagerfjord Kommune arbejder på en indsatsplan, hvor vi skal sikre 70 ha. for fremtidige forureninger, dette område støder direkte op til overstående grave og losseplads arealer. Vi skulle have været i gang med at udføre indsatsplan, men den er udskudt til 2024. Erstatningsniveau for sikring af 70 ha ligger på ca. 7 – 10 mil. Kr.

Når vi skal sikre disse arealer, ville det være katastrofalt hvis der er eller kom forureninger fra grave og lossepladsområderne.

Regionens bemærkninger til høringssvar:

I forbindelse med råstofindvinding foregår der ikke aktiviteter der kan forurene grundvand eller nærliggende recipienter. Opbevaring af brændstof og tankning kan udgøre en mindre forureningsrisiko. Risiko for forurening vurderes dog at være lille og kan sidestilles med den risiko der er ved almindelig markdrift. Region Nordjylland vurderer, at de stillede vilkår i afsnit 2.1.5, sikrer grundvandsbeskyttelsen i projektets anlægs- og driftsfase.

Arealet skal efter afsluttet råstofindvinding efterbehandles til naturmæssige formål og/eller skov. Da arealet er beliggende i et område med særlige drikkevandsinteresser samt delvis indenfor indvindingsoplandet til Svenstrup Vandværk er der stillet vilkår om, at der ikke må anvendes gødning og pesticider på det efterbehandlede areal (vilkår 25). Region Nordjylland vurderer derfor, at den påtænkte efterbehandling og efterfølgende arealanvendelse som naturmæssige formål og skov ikke vil udgøre en risiko for forurening af grundvand.

Mariager-Handest Veteranjernbane:

Mariager-Handest Veteranjernbane har tidligere i sagsforløbet rettet henvendelse til Trafikstyrelsen (der er tilsynsmyndighed) vedr. retningslinjer for grusgravning nær jernbane.

Trafikstyrelsen har efterfølgende indhentet udtalelse fra COWI.

Indholdet af udtalelsen fra COWI er refereret i mail af 19.02.2023 fra undertegnede til DGE Miljø- og Ingeniørfirma A/S, Gunderup Grus- og Stenleje ApS, Region Nordjylland samt Mariagerfjord Kommune.

Af udtalelsen fremgår blandt andet:

"At grusgraven, såfremt der træffes andet end sand og grus, skal rette henvendelse til MHVJ og Mariagerfjord kommune".

Regionens bemærkninger til høringssvar:

Der er stillet vilkår om, at Mariager-Handest Veteranjernbane og Mariagerfjord Kommune skal kontaktes, hvis der træffes andre jordtyper end sand, grus og sten i råstofgraven (vilkår 14f).

DN Mariagerfjord:

DN Mariagerfjord anerkender at denne udvidelse af Gunderup grusgrav i Mariagerfjord Kommune sker med baggrund i Råstofplan 2020, hvor ovennævnte matrikelnumre indgår som et fremtidigt graveområde.

Foreningen konstaterer, at der ikke er beskyttet natur indenfor det planlagte graveområde. Dog er der en sø/vandhul lige udenfor skel mod vest, hvis §3-status skal respekteres. Vandstanden kan variere, men en gravetilladelse må ikke resultere i en forringet naturkvalitet i vådområdet.

I overensstemmelse med DN Mariagerfjords kommentarer til høring i forbindelse med råstofplan 2024 foreslår foreningen som høringssvar til denne ansøgning, at regionen indfører et vilkår om borgerinddragelse i planlægning af reetablering efter endt gravning. Foreningen foreslår at DN og andre relevante organisationer inviteres med til at lægge planer for reetablering af gravefeltet, når gravetilladelsen ophører efter de ansøgte 10 år. DN's intention hermed er at gravefeltet til den tid overgår til naturformål med henblik på øget biodiversitet.

Energinet Eltransmission:

Vi har været materialet igennem og kan konstatere, at der i ansøgningen er taget hensyn til vores 150 kV (jord)kabelanlæg, der bl.a. forløber gennem matr.nr. 3e, 13c og 14d Fjelsted, Mariager Jorder. Se nedenstående og vedhæftede kortudsnit 'Katbjerg-Kærbybro.pdf' – Signaturforklaring fremgår af kortene. Vedhæftet findes ligeledes en .dwg-fil (koordinatsystem UTM Zone 32 ETRS89) over området, hvor servitutarealet bl.a. fremgår. Denne må meget gerne videresendes til ansøger.

Samtidig henleder vi opmærksomheden på, at vores servitutareal ikke anvendes til kørevej eller andet ifm. indvinding af råstoffer.

4.2.2 Sagsparter

Der er foretaget partshøring på baggrund af ansøgningsmaterialet. Ansøgning om råstoffilladelse er fremsendt til følgende naboer/berørte parter:

Ejere/beboer af:

- Broløsvej 6, 9550 Mariager
- Christenhøjvej 3, 9550 Mariager
- Christenhøjvej 4, 9550 Mariager
- Fjelstedvej 13, 9550 Mariager
- Fjelstedvej 15, 9550 Mariager
- Fjelstedvej 19, 9550 Mariager
- Fjelstedvej 4, 9550 Mariager
- Gadekæret 5, 9550 Mariager
- Gunderupvej 5, 9550 Mariager
- Hobrovej 1, 9550 Mariager
- Randersvej 26, 9550 Mariager

Der er kommet følgende skriftlige indlæg fra de partshørte:

Ejer/beboer af Broløsvej 6, 9550 Mariager:

Med vedlagte fremsendes høringssvar fra ejer af matrikel 4aq Svenstrup By, Svenstrup. Ejer er både nabo til eksisterende og et eventuelt fremtidig areal for råstofindvinding ved Svenstrup Fjelstedvej 13, 9550 Mariager med råstofindvinding, Gunderup Grusgrav (Gunderup Grus- og Stenleje Ejendomme), jf. det af Region Nordjylland udarbejdede udkast.

På flere af nabo- og andre tilgrænsende arealer har jeg som ejer drift med produktion af juletræer. Driftsforhold og værdien af produktionen kan påvirkes fatalt ved støvpåvirkninger fra råstofindvinding. Støvpåvirkning fra bare en enkelt hændelse, på det forkerte tidspunkt, vil kunne ødelægge et helt års produktion med juletræer. Høringssvaret har derfor primært fokus på konsekvenserne fra og afværge over for støvpåvirkning fra indvinding og transport af råstoffer.

Herudover er der bemærkninger vedrørende bestemmelser om en efterfølgende etablering af fredskov, indvinding og fjernelse af muld fra området.

Vedrørende afgørelsens begrundelser:

Der mangler i regionens afgørelse begrundelser for og stillingtagen til miljøpåvirkninger fra støv, herunder på hvilket grundlag denne vurdering er foretaget.

Vedrørende etablering af fredskov og fjernelse af muld (kriterium 12):

Det fremgår af den udførte screening efter miljøvurderingsloven, at arealet efter afsluttet råstofindvinding skal anvendes til naturmæssige formål og fredskov.

Indvinding og bortskaffelse af muld fra arealet kan være i strid med bestemmelsen om, at området efter afsluttet råstofindvinding skal etableres med fredskov. Tilladelse til indvinding af muld skal derfor begrænses ved på forhånd at fastlægge minimum lagtykkelser og humusindhold ved efterbehandling af anlægget.

Der skal endvidere henvises til at formuleringen: "at arealet efter råstofindvinding ikke må gødskes eller på anden måde udsættes for forurening". Denne formulering er i strid med den p.t. gældende lovgivning vedrørende almindelig landbrugs- og skovdrift. Vilkår for efterbehandling og tinglysning af disse må generelt ikke være i strid med anden lovgivning. Vilkår der strider mod en fremtidig lovlig arealanvendelse kan heller ikke benyttes som et generelt aftalegrundlag i forbindelse med godkendelsesvilkår for råstofindvinding.

Støvbekæmpelse (kriterie 7 i screeningen):

På det eksisterende anlæg for råstofindvinding foreligger der i tilladelsen bestemmelse om, at

støvbekæmpelse skal ske efter behov. Denne løse og ikke-konkrete formulering er helt utilstrækkelig til sikring af nødvendige forebyggende afværgeforanstaltninger.

Støvpåvirkninger, dokumentation og kontrol af den forebyggende bekæmpelse samt afværge skal fastlægges med konkrete vilkår for anlæggets drifts. Driftsejer skal endvidere gøres opmærksom på at utilsigtede støvpåvirkning af naboarealer kan medføre et erstatningsansvar, såfremt vilkår vedrørende støvbekæmpelse har ikke været overholdt. Region Nordjylland skal med henvisning til miljøvurderingslovens § 27 stk. 2 og 3 skal der derfor stilles konkrete vilkår i forbindelse med forebyggelse og kontrol med støvpåvirkning i en gravetilladelse.

Undersøgelse af støvpåvirkning viser, at påvirkninger fra selve anlægget og fra transportveje vil afhænge af forekomsten af kornstørrelser i råmaterialer < 0,06 mm (silt), og at begrænsningen af støvpåvirkning alene er dokumenteret ved rutinemæssig støvbekæmpelse ved vanding.

Højesteretsdomme fra (1965, 1967) har afgjort, at ejer af et areal med råstofindvinding kan gøres ansvarlig for skader på afgrøder på naboejendomme som følge af støv fra råstofindvinding.

Begrænsning af påvirkningen, indvirkningerne (kriterie 51 i screeningen)

For at begrænse påvirkninger fra støv skal der udarbejdes vilkår, hvor støv- og støjvold omkring Fjelsted 15 udvides til at omfatte anlæggets grænse mod syd i en sammenhængende vold. Støvvolden skal naturligvis udføres med materialer, som ikke støver ved udtørring (muld) og som angivet i ansøgning 4 meter høj.

Vedrørende efterbehandling, graveafstande til nabomatrikler, skrænthældninger m.m.

Skråningsanlæg ind mod landbrugsarealer er angivet til 1:1. Dette anlæg er for stejlt, da dette medfører erosionsudskridning af skrænter og dermed reduktion af graveafstande mod nabomatrikler.

Skråningsanlæg må ikke være stejlere end 1:2, når efterbehandling er afsluttet. Der bør endvidere udarbejdes vilkår for efterbehandlingen, således at denne skal være afsluttet senest 12 måneder efter afsluttet indvinding på de enkelte etaper.

Skråningsanlæg på det eksisterende anlæg mod matrikel 4aq er for nærværende langt stejlere end 1:1 (1 meter hen og 1 meter op) nærmere 2:1 og afstanden til nabomatrikel mod sydvest overholder heller ikke afstandskravet på 5 m. Dette må skyldes, at efterbehandlingen på det eksisterende anlæg ikke er afsluttet, hvilket skal være en forudsætning for, at der kan meddeles tilladelse til at udvide det nuværende råstofgraveområde.

Vedrørende den nuværende adgangsvej (markvej) ved det sydvestlige skel mod matrikel 4aq, så skal denne adgangsvej bibeholdes.

Regionens bemærkninger til høringssvar:

Der er stillet vilkår om, at der skal etableres en 4 meter høj vold mellem matr.nr. 4ar Svenstrup By, Svensstrup og matr.nr. 4aq Svenstrup By, Svenstrup (vilkår 16). Volden skal etableres inden indvindingen påbegyndes og må ikke fjernes før indvindingen er afsluttet. Der er i afsnit 2.1.8 stillet vilkår vedrørende støv fra råstofgraven. Region Nordjylland vurderer, at der med de stillede vilkår er taget hånd om eventuelle støvgener, som kan opstå i forbindelse med råstofindvindingen.

Ejer/beboer af Fjelstedvej 15, 9550 Mariager

Vi ser at der i ansøgningen er taget hensyn til beboelse af Fjelstedvej 15, dog synes vi at 25 meter er meget lidt i forhold til, at der er tale om beboelse. Vi valgte at købe Fjelstedvej 15, for at bo i fred og ro ude på landet, med forventningen om at grusgravens nuværende afstand til Fjelstedvej 15 ville forblive. Vores bekymring ligger særligt på den støj, det forventeligt vil give, at grusgraven kommer tættere på, da der allerede nu opleves voldsom støj fra grusgraven. Yderligere ligger vores bekymring på, at støjen allerede med nuværende afstand påvirker vores hund, der går udendørs til dagligt, og er bekymret for, at yderligere støj vil stresse hende mere. Derudover udvider vi til februar vores familie med et barn og ser det ikke ideelt at bo klods op ad en byggeplads, i forhold til støj og støv.

Derudover ligger der en bekymring for yderlige rystelser fra grusgraven. Fjelstedvej 15 er bygget begyndelsen af 1900-tallet hvor der ikke var samme krav til bygningerne som der er i dag. Hvorfor vi er bekymret for om rystelser fra gravearbejdet vil kunne påvirke vores ejendom.

Igen er det vigtigt for os at påpege at vi ser at der er taget hensyn til vores beboelse i ansøgningen både i forhold til støj, støv og afstand til vores beboelse. Vi vil dog bruge denne anledning til at bede om at der vil blive holdt mere end 25 meters afstand til os. Vi mener ikke at det vil have den store betydning for grusgraven, men det vil have en kæmpe betydning for os og vores liv på Fjelstedvej 15.

Regionens bemærkninger til høringssvar:

Der er stillet vilkår om, at der skal etableres en 4 meter høj vold rundt om ejendommen på Fjelstedvej 15 (vilkår 15). Volden skal etableres inden indvindingen påbegyndes og må ikke fjernes før indvindingen er afsluttet.

Der holdes en afstand på minimum 55 m fra beboelsesejendommen på Fjelstedvej 15 (målt fra ydermur til indvindingsområdet). Indenfor indvindingsområdet etableres en støjvold rundt om ejendommen, jf. vilkår 15. Støjvoldens fod har en bredde på ca. 10 meter. Dette betyder, at der vil være en afstand på minimum 65 m fra indvindingen til beboelsesbygningen på Fjelstedvej 15.

Der er foretaget en orienterende støjberegning af projektet. Støjberegningen viser, at Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj kan overholdes ved Fjelstedvej 15 indenfor de tilladte driftstider ved råstofindvinding i hele etape 1, som ligger nærmest ejendommen.

4.3 Høring vedr. udkast til tilladelse

4.3.1 Mariagerfjord Kommune

Udkast til tilladelse er den 4. januar 2024 sendt i høring hos Mariagerfjord Kommune i henhold til råstoflovens § 10a om fastsættelse af vilkår for efterbehandling. Mariagerfjord Kommune har sendt følgende bemærkninger til udkastet:

Mariagerfjord Kommune har kun bemærkninger til side 33 i høring af udkast til tilladelse til råstofindvinding på matr.nr. 4ar Svenstrup By, Svenstrup samt matr.nr. 3e, 3h, 13c og 14d Fjelsted, Mariager Jorder

På side 33 fremgår det, at boring med DGU nr. 58.714 er placeret vest for projektarealet. Ifølge Mariagerfjord Kommunes oplysninger ligger boring med DGU nr. 58.714 øst for graveområdet.

Regionens bemærkninger til høringssvar:

Høringssvaret har medført, at boringens (DGU nr. 58.714) placering er præciseret.

4.3.2 Sagsparter

Udkast til tilladelse er den 4. januar 2024 sendt i høring ved naboer/berørte parter. Der er fremkommet følgende bemærkninger:

Mariager-Handest Veteranjernbane

Mariager-Handest Veteranjernbane har tidligere i sagsforløbet rettet henvendelse til Trafikstyrelsen (der er tilsynsmyndighed) vedr. retningslinjer for grusgravning nær jernbane. Trafikstyrelsen har efterfølgende indhentet udtalelse fra COWI.

Indholdet af udtalelsen fra COWI er refereret i mail af 19.02.2023 fra undertegnede til DGE Miljø- og Ingeniørfirma A/S, Gunderup Grus- og Stenleje ApS, Region Nordjylland samt Mariagerfjord Kommune. Af mailen fremgår blandt andet:

” At afgravningsprofilen udføres med anlæg 1:2, jfr. skitsen fra COWI” (vedlagt).

Vi skal anmode om, at ovenstående afgravningsprofil mod veteranjernbanen indarbejdes i den endelige tilladelse efter råstofloven.

For god ordens skyld skal tilføjes at Brian Pedersen på vegne af Gunderup Grus- og Stenleje ApS i mail af 20.02.2023 har bekræftet at indholdet af den anførte skitse vil blive overholdt.

Regionens bemærkninger til høringssvar:

Høringssvaret har medført, at der efterfølgende er stillet vilkår om, at afgravningsprofilen mod veteranjernbanen ikke må udføres med en hældning stejlere end 1:2 (jf. vilkår 20).

Ejer/beboer af Broløsvej 6, 9550 Mariager:

Hermed fremsendes bemærkninger til Region Nordjyllands forslag til gravetilladelse med høringsfrist 1.2.2024.

Det skal først bemærkes, at det fremlagte udkast til gravetilladelse vurderes ukomplet i forhold til de lovbundne krav jf. råstoflovens § 10 vilkår:

Følgende forslag til vilkår er ikke fremlagt:

- *Hovedelementer til en drifts-(grave) og efterbehandlingsplan*

- *Vilkår vedrørende transportveje, udkørsler og midlertidige oplag på eksisterende adgangsveje*
- *Der mangler forslag til sikkerhedsstillelse*

Ovennævnte er ufravigelige krav jf. råstoflovens § 10. Det er endvidere sædvanlig praksis at myndighedshøring jf. § 10 a foreligger inden det endelige forslag til gravetilladelse sendes i høring. Det er derfor opfattelsen, at det foreliggende forslag til gravetilladelse bør genovervejes af Region Nordjylland.

Høringen skal ses i sammenhæng med de tidligere fremsendte høringer vedrørende graveansøgning dateret 1. sep. 2023 og høring vedrørende miljøvurdering. Det undrer, at høringer vedrørende tilladelse til råstofindvinding skal opsplittes i adskillige delhøringer. Det er ligeledes uklart, hvorvidt de konkrete vilkår vedrørende efterbehandlingsplan og sikkerhedsstillelse alene fremsendes som en intern myndighedshøring?

Bemærkninger til omfanget og mængdeopgørelser:

Det fremgår af forslagets vilkår 7, at der meddeles tilladelse til indvinding af i alt 125.000 m³ pr. år i 10 år af hhv. muld, sand, grus og sten. Denne mængde, inden for et samlet areal på 24,5 ha, svarer til gennemsnitlig gravedybde på 5 m, hvilket overhovedet ikke stemmer overens med de angivne forventede gravedybder på 20-25 m. De årlige reelle indvindingsmængder vurderes derfor betydelig underdimensioneret (4-5 gange) og bør derfor genovervejes. Det samme gælder vilkår vedrørende transport- og støjbelastning.

Erfaringerne fra områdets nuværende råstofindvinding er, at der udgraves ca. 4 ha/pr. år. Dette giver ved 15 m's indvindingstykkelse i alt 600.000 m³/år.

I forhold til vilkår 7, bør der udarbejdes præciseringer og udarbejdes vilkår om, at regionen løbende skal orienteres i driftsjournaler f.eks. kvartalsvis, således der rettidigt kan afvises/meddeles tilladelse og vilkår for overskridelser af de årlige indvindingsmængder.

Det fremgår ligeledes modstridende forhold i vilkår 8: "Overjord og muld må ikke fjernes fra det område, indvindingen er tilladt på, men skal bruges til efterbehandlingen. I det omfang mulden ikke skal anvendes til efterbehandling kan denne afsættes." Vilkår med ovennævnte formulering kan medføre at al muld fjernes fra området med betydelig negativ virkning for grundvandsbeskyttelsen og en eventuel fremtidig skovrejsning.

Der bør på baggrund af ovennævnte fastlægges minimumstykkelse for reetableringen af overjord og muld i området.

Vedrørende vilkår 15 og 16: Det bør genovervejes, hvorvidt de nævnte jordvolde skal udgøres af én sammenhængende jordvold, idet en brudt vold kan medføre at der skabes en vindtunnel, der i sig selv medfører utilsigtede støvgener ved både vest- og østlige vindretninger.

Vilkår vedrørende støv og bekæmpelse

* Der mangler objektive kriterier for grænser for støvpåvirkninger uden for graveområdet.

Dette omhandler specielt vilkår nr. 70: "Virksomheden må ikke give anledning til støvgener udenfor virksomhedens område, som efter tilsynsmyndighedens opfattelse er væsentlige for omgivelserne."

Kriterier for støvpåvirkning skal tage udgangspunkt i objektive kriterier. Dette gælder f.eks. fastlæggelse af grænseværdier jf. Miljøprojekt nr. 879 fra 2003 foreslog i rapporten "Baggrundsdokument for fastsættelse af grænseværdi for nedfald af støv og regulering af støvemissioner fra diffuse kilder" en grænseværdi på 0,133 g/m²/døgn som bidragsværdi fra den betragtede kilde. For svævestøv benyttes EU's luftkvalitetsdirektiv implementeret ved Bekendtgørelse nr. 1472, 2017.

Vilkår 71 har følgende formulering: "Hvis der bliver konstateret støvgener, der opstår pga. råstofgravens drift, skal der træffes foranstaltninger, der nedbringer generne, såsom vanding af gravefronter, lagerbunker, interne veje mv. samt renholdelse af interne veje."

Der mangler formuleringer om, at støvbekæmpelse også skal iværksættes som en forebyggende foranstaltning ved risiko for støvgener. Ligeledes mangler der fastlæggelse af og hvorfra skal vand til støvbekæmpelse skal komme, og at vandingsmuligheder skal være i beredskab.

Regionens bemærkninger til høringsvar:

Der er ingen krav i råstofloven om, at grave- og efterbehandlingsplanen sendes i høring. Grave- og efterbehandlingsplanen udarbejdes på baggrund af de vilkår, der stilles i råstoftilladelsen. Den endelige grave- og efterbehandlingsplan kan derfor først udarbejdes når den endelige råstoftilladelse er meddelt. Der er stillet vilkår om (vilkår 3), at der skal udarbejdes en grave- og efterbehandlingsplan, som opfylder vilkårene i tilladelsen. Region Nordjylland meddeler ikke igangsætningstilladelse før der bl.a. foreligger en godkendt grave- og efterbehandlingsplan og der er stillet garanti for råstofindvindingen. Garantiens størrelse beregnes i forbindelse med godkendelse af grave- og efterbehandlingsplanen.

Gunderup Grus- og Stenleje har udarbejdet et udkast til en grave- og efterbehandlingsplan. Denne blev sendt i høring sammen med ansøgningsmaterialet den 1. september 2023.

I henhold til råstoflovens § 10a skal regionsrådet ved fastsættelse af vilkår for efterbehandling høre kommunalbestyrelsen. Region Nordjylland har den 1. september 2023 sendt ansøgningsmaterialet i høring hos Mariagerfjord Kommune. I forbindelse med høringen anmodede Region Nordjylland kommunen om at få oplyst, hvilke retningslinjer der er vedtaget for efterbehandling af området, og hvilken planlægning der evt. ligger for arealernes anvendelse, når råstofindvindingen er afsluttet. Mariagerfjord Kommunes svar på dette fremgår af kommunens høringssvar på side 23.

Mængdeopgørelse:

Ansøger har søgt om tilladelse til indvinding af op til 125.000 m³ muld, sand, grus og sten om året. Indvindingsmængden afhænger bl.a. af efterspørgslen på råstoffer. En råstoftilladelse kan, jf. råstoflovens § 9, som udgangspunkt kun gives for 10 år. Der er dog intet til hinder for, at der ansøges om forlængelse af råstoftilladelsen når nærværende tilladelse er udløbet, såfremt indvindingen ikke er afsluttet. Indvinder skal hvert år indberette til Region Nordjylland hvor store mængder råstoffer der er indvundet. På denne måde fører Region Nordjylland kontrol med, at de tilladte indvindingsmængder ikke overskrides.

Det er indvinders ansvar, at der er tilstrækkelig overjord og muld til stede til efterbehandling af arealet (jf. vilkår 31). Overjord må ikke fjernes fra området og muld må omsættes i det omfang det ikke skal bruges til efterbehandlingen (jf. vilkår 8). Området skal efterbehandles til naturmæssige formål og/eller skov. Ved efterbehandling til natur er det en fordel, at der ikke udlægges muld på de efterbehandlede arealer, da dette vil give et meget artsfattigt plantesamfund. Når der ikke udlægges muld i råstofgraven, bevares det nærrigsfattede miljø og der er mulighed for at få et meget artsrigt plante- og dyreliv.

Der er stillet vilkår om (vilkår 25), at der ikke må anvendes gødning og pesticider på det efterbehandlede areal. Derfor har muldudlægning en underordnet betydning i forhold til grundvandsbeskyttelsen.

Støv:

Der findes ingen grænseværdier for nedfaldsstøv fra diffuse kilder i det åbne land i Danmark. Det er derfor ikke tilladt at fastsætte grænseværdier for støvpåvirkningen af omgivelserne i en råstoftilladelse. Dette har Miljø- og Fødevarerklagenævnet fastslået i klagenævnsafgørelse nr. 20/05193. I Miljøstyrelsens miljøprojekt nr. 879 anbefales det desuden, at en grænseværdi for nedfaldsstøv først benyttes ved sagsbehandling i kommuner og regioner, når en vejledende grænseværdi er fastsat.

Region Nordjylland vurderer i øvrigt, at de fastsatte vilkår (vilkår 71-73) vedrørende støv er tilstrækkelige til at begrænse støvgener fra råstofindvindingen.

4.3.3 **Ansøger**

Udkast til tilladelse er den 4. december 2023 sendt i høring ved ansøger i henhold til forvaltningslovens §19. Ansøger har ikke fremsendt bemærkninger til udkastet.

5. Regionens behandling af sagen

5.1 Råstofplanen

Det ansøgte areal ligger ca. 3 km syd for Mariager og ca. 800 m øst for Fjelsted. Det ansøgte areal ligger i graveområde Nonneholt Vest i Råstofplan 2020 for Region Nordjylland. Graveområdet er udlagt til indvinding af sand, grus og sten. Råstofferne indenfor området skal udnyttes og oparbejdes optimalt i overensstemmelse med deres kvalitet.

5.1.1 Ressourcens omfang og kvalitet

De vigtigste materialer, der produceres i Gunderup er betonsand klasse A/E, som i dag kun kan findes i få grave i det østlige Himmerland, samt sten til beton klasse M, hvor gravene i Gunderup er regionens største producent. Stenmaterialer af tilsvarende kvalitet findes kun i få grave i det østlige Himmerland samt i strandvoldsdannelserne i Thy og Hanherred, hvor indvindingen tidligere i mange år foregik i konflikt med store naturinteresser.

Grunden til, at det er forholdsvis begrænset, hvor der kan findes anvendelige betonmaterialer, er dels, at der i de centrale og vestlige dele af regionen er et forholdsvis stort indhold af porøs flint, som kan give anledning til betonskader i form af frostspringere og alkalikiselreaktioner, og dels at råstofforekomsterne i Vendsyssel er for finkornede til at der kan indvindes stenmaterialer til beton.

Råstofforekomsterne i området har således en central rolle i den forsyning med betonmaterialer der skal til for at sikre at byggeriet i store dele af Region Nordjylland kan udføres med en fornuftig økonomi uden store transportomkostninger.

Ifølge Region Nordjyllands redegørelse for revision af Råstofplan 2020 er der en tilgængelig råstoffressource i Nonneholt/Gunderup på ca. 11,46 mio. m³ sand, grus og sten, hvoraf størstedelen vurderes at består af betonmaterialer efterfulgt af asfaltmaterialer og fyld- og bundsikringsmaterialer.

5.2 Miljøvurderingsloven¹⁷

Projektet er opført på miljøvurderingslovens bilag 2, punkt 13a, *'Ændringer eller udvidelser af projekter i bilag 1 eller nærværende bilag, som allerede er godkendt, er udført eller er ved at blive udført, når de kan have væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet (ændring eller udvidelse, som ikke er omfattet af bilag 1)'*, jf. lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Region Nordjylland har derfor udført en screening, der skal tilvejebringe nødvendig viden til afgørelse om, hvorvidt indvindingen kan have væsentlig virkning på miljøet og er omfattet af krav om miljøvurdering.

På baggrund af screeningen har Region Nordjylland vurderet, at projektet hverken på baggrund af karakter, placering eller kendetegn ved påvirkningen vil påvirke miljøet væsentligt. Region Nordjylland har den 1. november 2023 truffet afgørelse om, at der ikke skal laves miljøvurdering for projektet. I vurderingen ligger der vægt på følgende:

- Det vurderes, at de vejledende grænseværdier for støj kan overholdes ved alle naboejendomme.

¹⁷ Lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

- Det ansøgte projekt vurderes ikke at udgøre en risiko for forurening af grund- eller overfladevand, eller hindre opsatte miljømål, idet projektet ikke giver anledning til udledning af næringsstoffer eller miljøfremmede stoffer.
- Der vil ikke blive anvendt gødning eller pesticider på det efterbehandlede areal.
- Det ansøgte projekt vurderes ikke at påvirke bilag IV-arter eller danske rødliste arter.
- Det ansøgte projekt vurderes ikke at påvirke Natura 2000-områder.
- Det ansøgte projekt vurderes ikke at påvirke fredede områder, fortidsminder eller beskyttet natur.

Afgørelsen er truffet efter miljøvurderingslovens § 21. Afgørelsen kan ses på regionens hjemmeside www.rn.dk/råstoffer.

5.3 Kommuneplan og lokalplan

Området er medtaget som råstofindvindingsområde i kommuneplanen for Mariagerfjord Kommune. I Kommuneplan 2013-2025 for Mariagerfjord Kommune er projektområdet desuden omfattet af følgende retningslinjer:

Retningslinje 2.10.2 – Særligt værdifulde landbrugsområder:

De særligt værdifulde landbrugsområder er områder, der er værdifulde for såvel planteavl, husdyrbrug samt frugt- og grønsagsproduktion. I de særligt værdifulde landbrugsområder er det primære hovedhensyn landbrug og landbrugets strukturudvikling. I områderne må der som udgangspunkt ikke planlægges eller etableres anlæg og andet, der på væsentlige måder begrænser mulighederne for landbrugets drift. Begrænsninger kan f.eks. være byudvikling, rekreative områder og formål samt lugtpåvirkelige funktioner og anlæg.

Retningslinje 2.14.10 - Potentielle økologiske forbindelser (østlig del):

I de potentielle økologiske forbindelser skal der ske en udvikling af de økologiske forbindelser gennem planlægning, administration og konkrete projekter. Kommunens planlægning og administration af arealanvendelsen og tilstanden i de potentielle økologiske forbindelser, skal så vidt som muligt sikre, at de potentielle økologiske forbindelser kan udvikle sig til økologiske forbindelser.

I Kommuneplan 2013-2025 for Mariagerfjord Kommune er der angivet følgende retningslinje for efterbehandling af råstofgrave i graveområdet Gunderup:

Retningslinje 22.2.2.2 – Gunderup:

Efterbehandlingen skal som udgangspunkt ske således, at arealanvendelse efter endt indvinding kan være:

- *Ekstensivt landbrug m. vedvarende græs uden brug af gødning eller bekæmpelsesmidler*
- *Skovtilplantning uden brug af gødning og bekæmpelsesmidler*
- *Rekreative områder m. græs, søer uden tilløb af dræn o.l.*
- *Naturarealer uden anden anvendelse, f.eks. stejle skrænter med blottet sand*

Region Nordjylland vurderer, at den påtænkte råstofindvinding og den efterfølgende efterbehandling tager de fornødne hensyn til retningslinjerne i Kommuneplan 2013-2025 for Mariagerfjord Kommune.

Der er ingen lokalplan for området.

5.4 Grundvand og overfladevand

Grundvand:

Det ansøgte areal er beliggende i et område med særlige drikkevandsinteresser (OSD). Den sydlige del af arealet er desuden beliggende indenfor indvindingsoplandet til Svenstrup Vandværk. Vandværkets boring (DGU nr. 58.384) er placeret ca. 1 km sydvest for projektarealet.

Nærmeste private vandforsyningsboringer er DGU nr. 58.370 og DGU nr. 58.809 som begge er placeret ca. 220 m vest for det ansøgte areal. DGU nr. 58.370 anvendes som markvandingsboring mens DGU nr. 58.809 anvendes til vandforsyningsboring til en privat husholdning.

Derudover er DGU nr. 58.714 placeret ca. 500 m øst for projektarealet. Boringen anvendes til indvinding af grundvand til vådsortering i forbindelse med den eksisterende råstofgrav.

Det ansøgte areal befinder sig på en lokal potentialetop og grundvandet vurderes at strømme fra projektarealet i alle retninger.

Terrænkoten for projektarealet er beliggende i ca. kote. 50-55 m DVR90. Grundvandsspejlet for arealet er beliggende i ca. kote 19-20 m DVR90 (målt i 2014 i boring DGU nr. 58.714). Der ansøges om tilladelse til indvinding af muld, sand, grus og sten ned til ca. kote 30 m DVR90, der graves dog ikke dybere end minimum 2 meter over grundvandsspejlet. Dette vil sige, at der ansøges om indvinding ned til ca. 20-25 m under terræn og ca. 10 m over grundvandsspejlet.

Overfladevand:

Nærmeste overfladevand er en § 3 beskyttet sø, som er beliggende ca. 15 m vest for projektarealet. Ifølge ansøgningen har ansøgers rådgiver foretaget en besigtigelse af arealet den 6. december 2022, hvor det umiddelbart ikke var muligt at se en sø. Området var ifølge ansøgningen meget tilgroet med træer og buske. Mariagerfjord Kommune har udtalt, at søen er overfladefødt, og ikke følsom overfor råstofindvinding eller evt. grundvandssænkning. Region Nordjylland er enig i dette.

Ca. 185 m vest for det ansøgte areal findes en § 3 beskyttet mose. Region Nordjylland vurderer, at råstofindvindingen ikke vil påvirke mosen pga. afstanden og da der ikke indvindes råstoffer under grundvandsspejlet.

Nærmeste beskyttede vandløb løber ca. 400 m syd for projektarealet.

Vandområdeplaner 2021-2027:

Jf. nyeste basisanalyser fra Vandområdeplanerne 2021-2027¹⁸ ligger projektarealet over de regionale grundvandsforekomster:

- dkmj_1003_ks
- dkmj_1094_ks
- dkmj_978_kalk

dkmj_1003_ks og dkmj_978_kalk er registreret med god kvantitativ tilstand og ringe kemisk tilstand, mens dkmj_1094_ks er registreret med god kvantitativ tilstand og god kemisk tilstand. Den ringe kemiske tilstand for dkmj_1003_ks og dkmj_978_kalk skyldes påvirkning af nitrat og pesticider.

Projektarealet ligger desuden over den dybe grundvandsforekomst: dkmj_537_ks, som er registreret med god kvantitativ tilstand og god kemisk tilstand.

Målsætningen er, at alle grundvandsforekomsterne skal opnå god kvantitativ tilstand og god kemisk tilstand. Region Nordjylland vurderer, at projektet ikke vil kunne forringe tilstanden eller hindre de opsatte miljømål, idet råstofindvindingen ikke giver anledning til udledning af næringsstoffer eller miljøfremmede stoffer. Da der ikke indvindes råstoffer under grundvandsspejlet, sænkes grundvandet ikke forbindelse med projektet.

¹⁸ Vandområdeplaner 2021-2027, Miljøministeriet, juni 2021

Nærmeste målsatte overfladevand er Svenstrup Bæk (EU-vandområde ID: DKRIVER8163) som løber ca. 400 m syd for projektarealet. Svenstrup Bæk er registreret med dårlig økologisk tilstand og ukendt kemisk tilstand. Årsagen hertil er dårlig økologisk tilstand for kvalitetselementet fisk.

Målsætningen er, at alt overfladevand skal opnå god økologisk tilstand og god kemisk tilstand. Region Nordjylland vurderer, at det ansøgte projekt ikke vil kunne forringe tilstanden eller hindre de opsatte miljømål, idet projektet ikke giver anledning til udledning af næringsstoffer eller miljøfremmede stoffer eller sænkning af grundvandet.

Jordforurening

Ca. 1,1 km sydøst for det ansøgte areal findes et areal som er kortlagt på vidensniveau 2 i henhold til jordforureningslovens¹⁹ § 5. Området er V2-kortlagt, da det består af en tidlige kontrolleret losseplads (Gunderup Deponi).

På lossepladsen har der foregået følgende aktiviteter:

- Deponering af slagger og flyveaske fra affaldsforbrænding, vejfejeaffald, olieforurenede- og phenolforurenede jord
- Nedknusning af bygningsaffald
- Udspreddning af lettere forurenede olieforurenede grundvand
- Kompostering af haveaffald
- Indlevering af pesticidaffald
- Slamkompostering
- Midlertidig deponering af dagrenovation

På grund af afstanden til det V2-kortlagte areal, og da der ikke indvindes råstoffer under grundvandsspejlet i forbindelse med projektet, vurderes råstofindvindingen ikke at påvirke eller mobilisere forureningen indenfor det V2-kortlagte område.

Region Nordjyllands samlede vurdering:

Region Nordjylland vurderer, at den påtænkte råstofindvinding ikke udgør en risiko for forurening af hverken grundvand eller overfladevand. I forbindelse med råstofindvinding foregår der ikke aktiviteter der kan forurene grundvand eller nærliggende recipienter. Opbevaring af brændstof og tankning kan udgøre en forureningsrisiko. Risiko for forurening vurderes dog at være lille og kan sidestilles med den risiko der er ved almindelig markdrift.

Arealet skal efter afsluttet råstofindvinding anvendes til naturmæssige formål og skov. Der er stillet vilkår om (vilkår 25), at det efterbehandlede areal ikke må sprøjtes, gødskes eller på anden måde udsættes for forurening, der kan påvirke grundvandet. Region Nordjylland vurderer derfor, at den påtænkte efterbehandling og efterfølgende arealanvendelse som naturmæssige formål og skov ikke vil udgøre en risiko for forurening af grundvand eller overfladevand.

5.5 Natur og landskab

Beskyttet natur

Nærmeste § 3 beskyttede naturtype er en § 3 beskyttet sø, som er beliggende ca. 15 m vest for projektarealet. Ifølge ansøgningen har ansøgers rådgiver foretaget en besigtigelse af arealet den 6. december 2022, hvor det umiddelbart ikke var muligt at se en sø. Området var ifølge ansøgningen meget tilgroet med træer og buske. Mariagerfjord Kommune har udtalt, at søen er overfladefødt, og ikke er følsom overfor råstofindvinding eller evt. grundvandssænkning. Der er stillet vilkår om (vilkår 14d), at der skal holdes en afstand på

¹⁹ Lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017 om forurenede jord.

mindst 30 meter til søen. Dette vilkår er stillet for at sikre søen mod eventuel udskridning forbindelse med indvinding af råstoffer.

Ca. 185 m vest for det ansøgte areal findes en § 3 beskyttet mose. Nærmeste beskyttede vandløb løber ca., 400 m syd for projektarealet. Der findes ikke andre beskyttede naturtyper i nærheden af projektarealet.

Region Nordjylland vurderer, at den påtænkte råstofindvinding ikke vil påvirke de beskyttede naturområder, pga. afstanden og da der ikke indvindes råstoffer under grundvandsspejlet.

Natura 2000-områder

Nærmeste Natura 2000-område er område nr. 223: Kastbjerg Ådal, som er beliggende ca. 1,7 km syd for projektarealet. Natura 2000-området består af habitatområde nr. H223.

Udpegningsgrundlaget for habitatområde H23 fremgår af nedenstående tabel²⁰:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 223		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Lagune* (1150)
	Bugt (1160)	Strandeng (1330)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Tør hede (4030)	Enekrat (5130)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430)
	Højmose* (7110)	Nedbrudt højmose (7120)
	Hængesæk (7140)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor (9110)
	Bøg på muld (9130)	Stilkege-krat (9190)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Blank seglmos (6216)	Kildevældsvindelsnegl (1013)
	Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
	Bæklampret (1096)	Stor vandsalamander (1166)
	Odder (1355)	

Figur 2 - Udpegningsgrundlaget for habitatområde H23

Natura 2000-område nr. 223 er specielt udpeget for at beskytte ådalsnaturen med våde naturtyper i dalbunden og tørre naturtyper på ådalsskrænterne. Området er således primært karakteriseret ved de store forekomster af rigkær og i noget mindre omfang men dog stadig betydelige arealer med kildevæld, surt overdrev og stilkege-krat. Naturtyperne enekrat, kalkoverdrev, tidvis våd eng og hængesæk er arealmæssigt ikke så dominerende men områdets forekomster af disse er flere steder af høj naturmæssig værdi.

Ifølge seneste basisanalyse (2022-2027) for Natura 2000-området, er den foreløbige vurdering af trusler for områdets naturtilstand bl.a. tilgroning, uhensigtsmæssig hydrologi, påvirkninger fra landbrugsdrift, næringstilførsel og invasive arter. Derudover er fiskeri med bundsløbende fiskeriredskaber en trussel for de marine naturtyper. For de udpegede arter er truslerne bl.a. tilgroning af levesteder.

Projektet indebærer råstofindvinding over grundvandsspejlet, hvorfor det vurderes at projektet ikke har en væsentlig negativ effekt på hydrologien for Natura 2000-området. Ligeledes anvendes der ikke gødning i forbindelse med projektet, som evt. vil kunne medvirke til en øget tilgroning af de udpegede naturtyper og levesteder.

²⁰ Natura 2000-plan 2022-2027 for Kastbjerg Ådal. Miljøstyrelsen, juni 2023

På baggrund af ovenstående vurderer Region Nordjylland, at projektet ikke vil påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området væsentligt på grund af afstanden og da der ikke ansøges om indvinding af råstoffer under grundvandsspejlet.

Bilag IV-arter

En række dyr og planter omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted omkring projektområdet. På baggrund af faglig rapport nr. 635, Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV, fra DMU 2007 samt Opdatering af håndbog om dyrearter på Habitatdirektivets bilag IV, fra DCE 2023 vurderes det, at der kan være flere arter af flagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander og spidssnudet frø indenfor det 10 x 10 km kvadrat som projektområdet ligger i.

Ifølge opslag på Naturbasen, Danmarks Naturdata og Arter.dk den 28. november 2023 er der ikke observeret bilag IV-arter på projektarealet. Ifølge Naturbasen er der i 2009 observeret en død odder i en mose ca. 580 m sydøst for projektarealet. Derudover er der ifølge arter.dk observeret fund af spidssnudet frø ca. 1 km sydvest for projektarealet i 2012.

Projektarealet består af dyrket landbrugsjord. Der findes ingen våde naturtyper indenfor det ansøgte areal. Der kan være odder, spidssnudet frø og/eller stor vandsalamander i søen vest for projektarealet. Det vurderes at indvindingen over grundvandsspejlet ikke vil påvirke søen. Projektet vil derfor ikke beskadige eller ødelægge potentielle yngle- eller rasteområder i forbindelse med søen.

Ligeledes vurderes det at der ikke yngle- eller rasteområder for markfirben på selve projektarealet, da arealet består af landbrugsjord i omdrift. Projektarealet grænser op til en gammel veteranjernbane, som potentielt kan være et levested for markfirben. Ifølge ansøgningen holdes der en afstand på 25 m til jernbanen, hvorfor det vurderes, at en evt. bestand af markfirben ikke påvirkes af projektet.

Projekt indebærer ikke fældning af træer eller nedrivning af bygninger som kunne benyttes som yngle- og rasteområde for flagermus. Det vurderes ligeledes at projektet ikke vil påvirke evt. fouragerende flagermus. På baggrund af ovenstående vurderer Region Nordjylland, at projektarealet ikke udgør yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter, og at det ansøgte projekt ikke vil beskadige eller ødelægge potentielle yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for bilag IV-arter.

Landskab, fredninger, kulturarv mv.

Nærmeste fredede fortidsminde er en rundhøj (frednings.nr. 181311), som er placeret ca. 100 m øst for det ansøgte areal. Der er en 100 m beskyttelseslinje omkring rundhøjen, som grænser op til det ansøgte areal. Der er stillet vilkår om, at der skal holdes en afstand på 100 m til alle fortidsminder (vilkår 14e). Der må ikke forekomme oplag eller anden aktivitet indenfor fortidsbeskyttelseslinjen. Der findes flere ikke-fredede fund og fortidsminder i området, men ikke indenfor det ansøgte areal.

Nærmeste fredede område findes ca. 300 m øst for projektarealet ved Fjelsted Gravhøje. Nærmeste beskyttede sten- og jorddige findes ca. 360 m vest for projektarealet. Skovbyggelinjer strækker sig ind over den østlige del af projektarealet. Nærmeste Kirkebyggelinje findes ca. 1 km sydvest for projektarealet ved Svensstrup Kirke. Region Nordjylland vurderer, at projektet ikke vil påvirke de beskyttede eller fredede områder på grund af afstanden til disse.

Ca. 25 m vest for projektarealet løber Mariager-Handest Veteranjernbane. Jernbanestrækningen er udpeget som kulturhistorisk bevaringsværdi. Der er stillet vilkår om, at der skal holdes en afstand på 25 m fra jernbanestrækningen (vilkår 14f). Region Nordjylland vurderer derfor, at projektet ikke vil påvirke jernbanen.

Råstofindvindingen medfører en landskabspåvirkning, når store mængder sand, grus og sten fjernes fra området. Terrænet vil derfor være op til 27 m lavere efter endt råstofindvinding og efterbehandling end det er i

dag. Området er i forvejen præget af råstofindvinding, og Region Nordjylland vurderer, at der med den påtænkte efterbehandlingsplan ikke vil være en væsentlig påvirkning af landskabet.

5.6 Miljømæssige forhold

5.6.1 Støj

Miljøstyrelsen er af den principielle opfattelse, at vilkår om støj fra grusgrave bør fastsættes med udgangspunkt i Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984, "Ekstern støj fra virksomheder", områdetype 3 – "Blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder".

Støjniveauet måles som det energiækvivalente, korrigerede, A-vægtede lydtrykniveau, L_r. Der er blevet foretaget en orienterende støjberegning af projektet. Formålet med støjberegningen er at undersøge, om Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj kan overholdes ved Fjelstedvej 15. I støjberegningen er der medtaget to støjkluder, gravemaskine Hitachi og gummiged Volvo L260H, som begge er i drift i hele dagperioden på hverdage. Der regnes med, at støjkluderne kører på det nuværende terræn, og der regnes på tre driftssituationer. I støjberegningen er det desuden medtaget, at der etableres en 4 meter høj støjvold rundt om ejendommen på Fjelstedvej 15. Støjberegningen viser, at Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj kan overholdes ved Fjelstedvej 15 ved råstofindvinding i hele etape 1, som ligger nærmest ejendommen. Der er således ikke behov for etablering af yderligere afværgeforanstaltninger.

Region Nordjylland vurderer, at Miljøstyrelsens anbefalede støjgrænser næppe kan overholdes for alle bebyggelses vedkommende på alle tidspunkter i en råstofgravs driftsfase. Det kan derfor i et vist omfang være nødvendigt – i for eksempel anlægsfasen, når indvinding foregår tæt på enkelte bebyggelser eller når efterbehandlingen foregår – at acceptere et højere støjniveau end de nævnte grænseværdier. Det vil dog kun være indenfor nærmere bestemte tidsrum – og der vil maksimalt kunne accepteres et støjniveau på 60 dB (A), som svarer til, hvad der normalt accepteres i erhvervs- og industriområder med forbud imod generende virksomheder.

De fastsatte støjvilkår fremgår af afsnit 2.1.7

Det vurderes, at disse støjgrænser kan overholdes bortset fra i kortere perioder igennem anlægsfasen.

5.6.2 Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer

Miljøstyrelsen anbefaler, at vilkår for lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer fastsættes på baggrund af Orientering fra Miljøstyrelsen Nr. 9/1997 "Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø". Orienteringen er udarbejdet med det formål at stille det bedst mulige grundlag til rådighed for de myndigheder, som skal behandle miljøsager om lavfrekvent støj eller vibrationer, og for de laboratorier, som skal udføre de nødvendige målinger.

Vilkårene i tilladelsen er stillet på baggrund af anbefalingerne fra Miljøstyrelsen, og klager over gener vil ligeledes blive behandlet på baggrund af Miljøstyrelsens vejledning.

De fastsatte vilkår om lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer fremgår af afsnit 2.1.7.

5.6.3 Støv

Der er i Danmark ikke fastsat regler om, hvor meget en virksomhed må støve, og det er derfor råstofmyndighedens vurdering, hvornår der opstår støv i et omfang, så råstofindvinder skal iværksætte støvdæmpende foranstaltninger. Region Nordjylland tager udgangspunkt i, at der skal iværksættes støvdæmpende foranstaltninger, når der bliver hvirvlet støv op, som kan være til gene for naboer.

Der kan opstå støvgener fra grusgrave/råstofindvinding, når materialebunker og veje tørrer ud, så støvpartikler kan hvirvles op af vind, ved håndtering af materialer og kørsel med entreprenørmaskiner, lastbiler m.v. Støvgener kan begrænses ved vanding af veje og materialebunker.

Fygning fra grusgrave/råstofindvinding udgør en særlig udfordring på samme måde som fygning fra landbrugsarealer. Volde af afrømmet muld vokser til med naturlig vegetation, og tilvoksede muldvolde kan reducere risiko og gener fra fygning. Ved at placere materialebunker øst-vest orienteret kan omfanget af fygning reduceres.

Vilkår vedr. støv fremgår af afsnit 2.1.8.

5.6.4 Trafik

Den eksisterende adgangsvej via matr.nr. 1ar Kjellerup Hgd., Svenstrup til Gunderupvej anvendes i forbindelse med projektet. Der etableres adgang fra den eksisterende grusgrav til de ansøgte arealer således at de indvundne råstoffer kan transporteres til arbejdsarealerne på matr.nr. 3k og 1br, hvor de sorteres og oparbejdes.

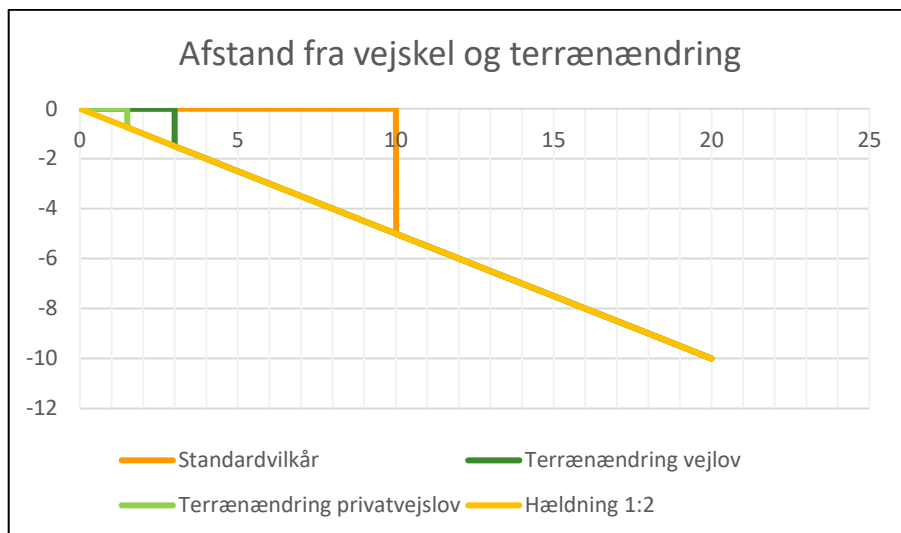
Projektet omfatter en årlig indvinding af op til 125.000 m³ muld, sand, grus og sten. Dette medfører, at der i gennemsnit vil køre ca. 28 lastbiler til og fra råstofgraven om dagen. Beregningen er baseret på antagelse om 220 arbejdsdage om året, et gennemsnitlig læs på 20 m³ og en årlig indvindingsmængde på 125.000 m³.

Det bemærkes, at der ikke i en råstoftilladelse, kan stilles vilkår, der regulerer kørsel udenfor råstofgraveområdet, men alene vilkår der regulerer den interne trafik i råstofgraven. Forhold vedr. belastning af det lokale vejnet afgøres af den relevante vejmyndighed, mens trafiksikkerhed og færdsel på offentlig vej, reguleres af politiet efter færdselslovens regler.

5.6.5 Graveafstande og periferiskråninger

I graveplanen skal der fastlægges graveafstande på baggrund af vilkår for afstand til efterbehandlingsgrænsen i afsnit 2.1.2. Formålet med at fastsætte mindste tilladelige graveafstande er at sikre, at indvinderen ikke uagtsomt kommer til at grave så tæt på graveområdets ydre grænse, at de nødvendige råstoffer til at udføre de planlagte periferiskråninger mangler eller at der påføres bygningsanlæg, veje, beskyttet natur mm. skader.

Graveafstande for nærmere angivne strækninger af grusgravens periferiskråninger skal tage udgangspunkt i de tilladte gravedybder og koter i afsnit 2.1.1, og skal i de konkrete situationer tilpasses de virkelige forhold, så det sikres, at der er tilstrækkeligt materiale til at gennemføre efterbehandlingen.

Der er stillet vilkår om (vilkår 14b), at der ikke må foretages råstofindvinding tættere på offentlig vej end 10 m. Begrundelsen for dette vilkår er primært landskabsæstetisk.

Det kræver vejmyndighedens tilladelse at foretage terrænændring indenfor 3 m fra en offentlig vejs areal og indenfor 1,5 m fra en privat vejs areal jf. vejlovens § 73 stk. 3 og privatvejslovens § 36 stk. 2.

Yderligere kræver det vejmyndighedens tilladelse at foretage udgravning eller påfyldning ved vejskel i en hældning, der er stejlere end 1:2 (1 m ned og 2 m ud).

5.7 Efterbehandling

Projektarealet skal efterbehandles til naturmæssige formål og/eller skov, jf. vilkår 24. Gunderup Grus- og Stenleje har sammen med ansøgningen fremsendt et udkast til en efterbehandlingsplan.

Det fremgår af udkastet, at arealet efterbehandles til naturmæssige formål. Det efterbehandlede areal kommer til at fremstå som et bakket landskab, da dybden af råstofferne varierer fra 8 til 27 meter under det nuværende terræn. Strækningen med højspændingskablet vil blive efterladt som en forhøjning i terrænet på matr.nr. 13c og 14d Fjelsted, Mariager Jorder.

Region Nordjylland har stillet vilkår om, at der ikke må anvendes gødning og pesticider på det efterbehandlede areal (vilkår 25). Dette vilkår begrundes med, at projektarealet er beliggende inden for et område med særlige drikkevands interesser (OSD) og delvist indenfor indvindingsoplandet til Svenstrup Vandværk.

Der er desuden stillet vilkår om, at skrænterne skal efterbehandles til en hældning ikke stejlere end 1:2 (vilkår 26) og ind mod højspændingskablet ikke stejlere end 1:3 (vilkår 27). Disse vilkår er stillet med henblik på at minimere risikoen efterfølgende skred og mindske den landskabelige påvirkning.

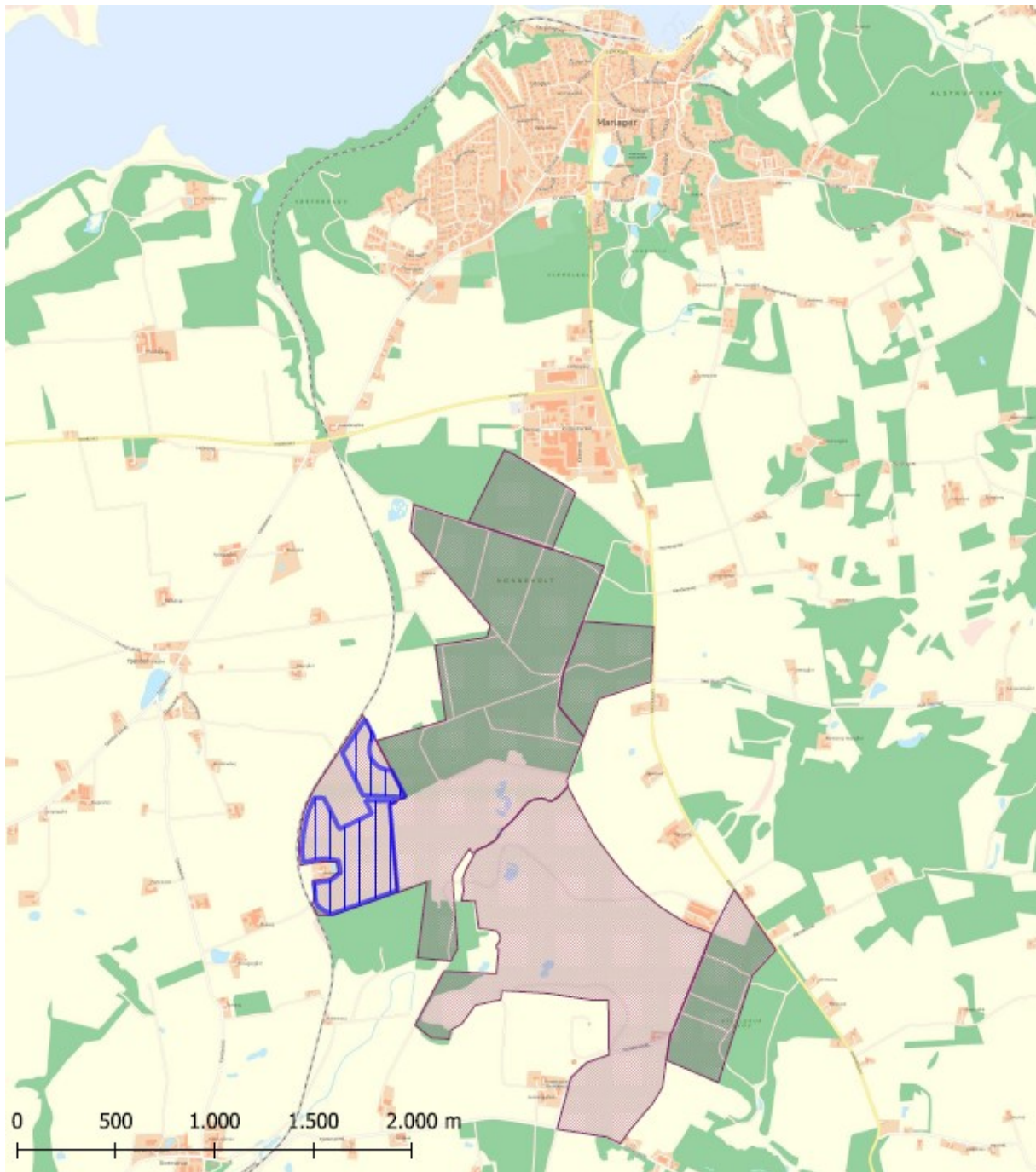
Inden indvindingen må påbegyndes skal indvinder indsende en opdateret efterbehandlingsplan (jf. vilkår 3), som opfylder vilkårene i tilladelsen og tilgodeser landskabelige interesser. Efterbehandlingsplanen skal godkendes af Region Nordjylland.

5.8 Afvejning efter råstoflovens § 3

Region Nordjylland har afvejet projektet i forhold til de forskellige hensyn listet i råstoflovens § 3. Herunder, at der på den ene side skal lægges vægt på råstofressourcens omfang og kvalitet, at ressourcens udnyttelse skal sikres og at der skal tages erhvervmæssige hensyn. Og på den anden side, at der skal lægges vægt på miljøbeskyttelse og vandforsyningsinteresser, beskyttelse af arkæologiske og geologiske interesser, naturbeskyttelse, landskabelige værdier, rekreative interesser, jord- og skovbrugsmæssige interesser m.v.

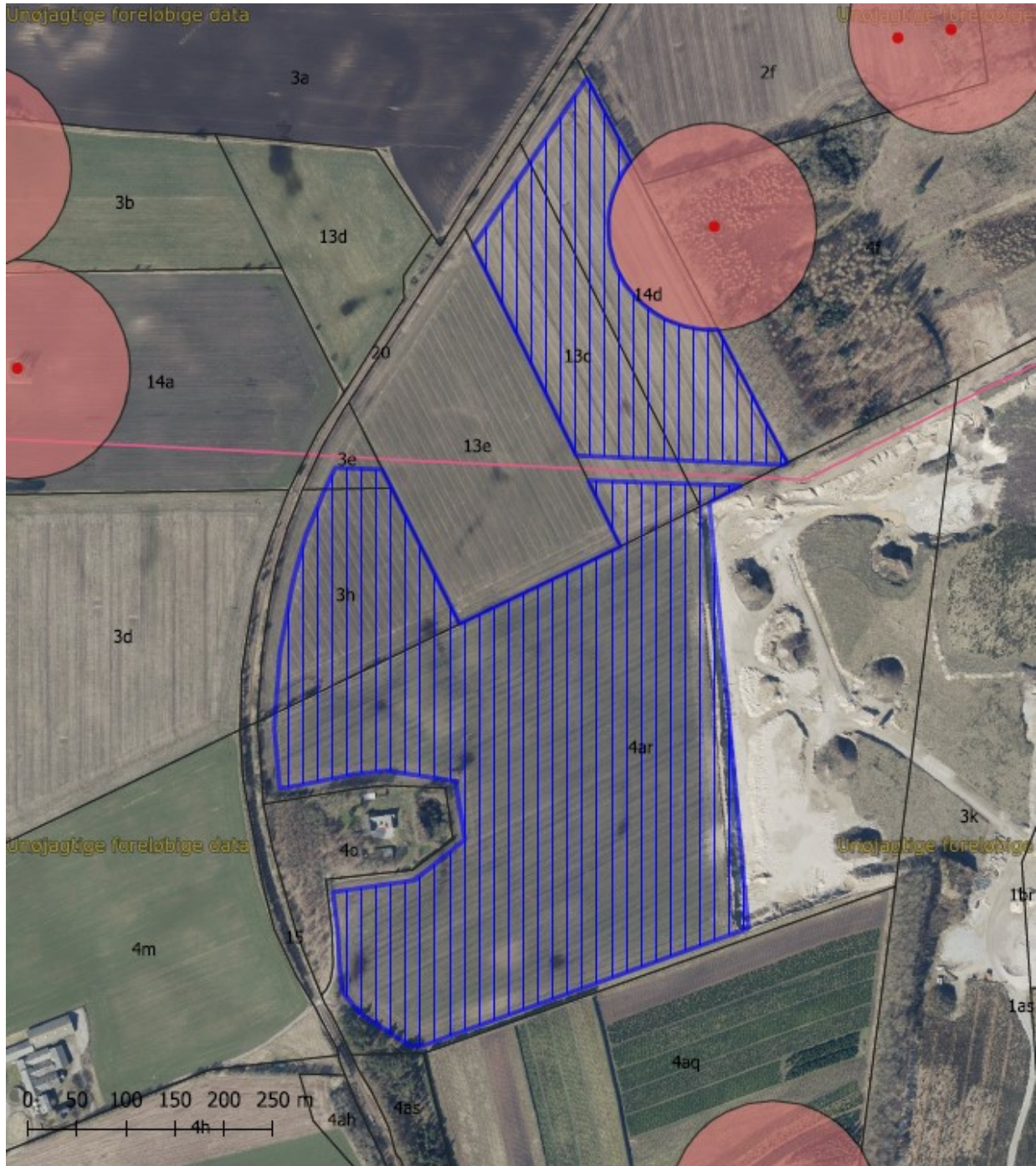
Det er Region Nordjyllands vurdering, at når projektet gennemføres i overensstemmelse med det ansøgte og de stillede vilkår, er der sket en afvejning af disse hensyn. Regionen har bl.a. lagt vægt på, at området er udlagt som graveområde i Råstofplan 2020 og at der i området er en væsentlig mængde kvalitetsmaterialer, hvoraf en del kan anvendes i betonindustrien.

BILAG A: OVERSIGTSKORT - 1:25.000

<p>Tegnforklaring</p> <p> Tilladt areal til indvinding af råstoffer</p> <p> Råstofgraveområde i Råstofplan 2020</p>	<p>Jour.nr.: 2023-005278</p>	
	<p>Kort: Oversigt</p>	<p>Bilag: A</p>
	<p>Målførhold: 1:25.000</p>	
	<p>Udf. af: SHJ / Region Nordjylland</p>	
	<p>Dato: 29-11-2023</p>	<p>Rev.:</p>
<p> REGION NORDJYLLAND - i gode hænder</p> <p style="text-align: right; font-size: small;">Matrikelkort, Kort10, FOT-ortofotos © Geodatastyrelsen, DDO © COWI.</p>		

BILAG B: LUFTFOTO - 1:5.000

<p>Tegnforklaring</p> <ul style="list-style-type: none"> Tilladt areal til indvinding af råstoffer Matrikelskel ● Fredede fortidsminder med 100 m beskyttelseslinje — 150 kV jordkabel 	Jour.nr.: 2023-005278	
	Kort: Detail	Bilag: B
	Målforskel: 1:5.000	
	Udf. af: SHJ / Region Nordjylland	
	Dato: 29-11-2023	Rev.:

BILAG C: UDKAST TIL DEKLARATION/SERVITUT VEDRØRENDE EFTERBEHANDLING

Kopi af deklARATION som tinglyses på matr.nr. 4ar Svenstrup By, Svenstrup samt matr.nr. 3e, 3h, 13c og 14d Fjelsted, Mariager Jorder.

Deklaration om efterbehandling

I forbindelse med råstof tilladelse af den 12. februar 2024 til indvinding af muld, sand, grus og sten på matr.nr. 4ar Svenstrup By, Svenstrup samt matr.nr. 3e, 3h, 13c og 14d Fjelsted, Mariager Jorder i Mariagerfjord Kommune, pålægges herved følgende bestemmelser for efterbehandlingen i henhold til § 10, stk. 5 i lovbekendtgørelse nr. 124 af 26. januar 2017 om råstoffer.

Formål:

Formålet med nærværende "Deklaration om efterbehandling" og den godkendte "Grave- og efterbehandlingsplan" er at sikre, at graveområdet efterbehandles til naturmæssige formål og/eller skov med sammenhæng til det omkringliggende landskab.

1. Indvindingen skal være afsluttet senest den 12. februar 2034.
2. Efterbehandlingen skal begynde så tidligt som muligt og være færdig 12 mdr. efter endt indvinding og senest den 12. februar 2034.
3. Grave- og efterbehandlingsplanen skal følges af indvinderen og ejeren indtil, Region Nordjylland eventuelt har godkendt en revideret plan.
4. Hvis der på et senere tidspunkt skal graves på de tilgrænsende ejendomme, kan Region Nordjylland på et hvilket som helst tidspunkt – både under og efter gravningen – forlange, at området omkring skellet gennemgraves og efterbehandles, så der ikke står en vold tilbage.
5. Der må ikke anvendes gødning og pesticider på det efterbehandlede areal.

Region Nordjylland er påtaleberettiget.

Nærværende deklARATION begæres tinglyst på matr.nr. 4ar Svenstrup By, Svenstrup samt matr.nr. 3e, 3h, 13c og 14d Fjelsted, Mariager Jorder i henhold til § 10, stk. 5 i lovbekendtgørelse nr. 124 af 26. januar 2017 om råstoffer.

Region Nordjylland

Aalborg den 12. februar 2024.

Sofie Hammer Jensen

Råstofsagsbehandler

BILAG D: GENERELLE BESTEMMELSER

De generelle bestemmelser er bestemmelser, der er fastsat i den gældende lovgivning og disse bestemmelser kan derfor ikke påklages.

Inden gravearbejdet begynder

1. Enhver, der erhvervsmæssigt udfører gravearbejder, skal indhente oplysninger fra Ledningsejerregistret om, hvilke ledningsejere der ejer ledninger i graveområdet. De nødvendige ledningsoplysninger skal være indhentet, inden gravearbejdet påbegyndes, og gravearbejdet skal tilrettelægges og udføres under hensyntagen til de indhentede oplysninger.

Tilsyn

2. Region Nordjylland fører tilsyn med at vilkårene i råstoftilladelsen overholdes. Efter råstofloven har Region Nordjyllands medarbejdere uden retskendelse adgang til offentlige og private ejendomme for at se, om lovene overholdes og de vilkår, der er givet i råstoftilladelsen. Politiet yder om nødvendigt bistand til at gennemføre dette, jf. råstoflovens § 32.
3. Region Nordjylland skal efter råstofloven foranledige et ulovligt forhold lovliggjort, medmindre forholdet har underordnet betydning. Region Nordjylland kan meddele påbud om, at et ulovligt forhold lovliggøres inden for en nærmere fastsat frist, jf. råstoflovens § 33.

Hvis det ikke sker i rette tid, kan Region Nordjylland få arbejdet lavet på ejerens eller indvinderens regning, jf. råstoflovens § 33.

4. Region Nordjylland kan efter råstofloven fravige et vilkår, når et forhold vurderes at være af mindre eller underordnet betydning. Et vilkår kan fraviges på baggrund af en konkret vurdering eller hvis forudsætningerne ændres under indvindingsperioden.

Omfang af indvinding

5. Inden for det område, som tilladelsen omfatter, kan der indvindes andre råstoffer eller større mængder end angivet i tilladelsen, hvis der sker anmeldelse til regionsrådet inden 4 uger efter, at den pågældende indvinding er påbegyndt. Regionsrådet kan, inden 4 uger efter at anmeldelsen er modtaget, forbyde videre indvinding, der strider mod den meddelte tilladelse eller stille særlige vilkår for indvindingen, jf. råstoflovens § 9, stk. 2. Hvis der er stillet vilkår om, at muld og overjord ikke må fjernes fra arealet, kræver det en ny afgørelse efter råstoflovens § 7, for at muld og overjord kan fjernes.

Tinglysning

6. På ejendommen bliver der tinglyst en deklaration, som omfatter betingelser/vilkår for indvindingen og efterbehandlingen. Den bliver tinglyst i forbindelse med, at igangsætningstilladelsen bliver udstedt.

Bortfald og inddragelse af tilladelse

7. En tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, medmindre der er truffet afgørelse om en længere frist i forb. med tilladelsen.
8. Region Nordjylland kan efter råstofloven tilbagekalde en tilladelse i tilfælde af, at indvinder groft eller gentaget overtræder vilkår eller lovene i øvrigt.

Konkurs mv.

9. Hvis indvinders virksomhed går konkurs, i betalingsstandsning eller lignende, har såvel indvinder som ejendommens ejer pligt til at give Region Nordjylland besked herom.

Ejer- og brugerforhold

10. Region Nordjylland skal altid holdes underrettet om, hvem der ejer det areal, indvindingen sker på. Region Nordjylland skal altid holdes underrettet om, hvem der står for indvindingen.

Indberetning af råstofafgift og -undersøgelser

11. Indvinder skal hvert år indberette til den årlige råstofstatistik. Region Nordjylland orienterer indvinder om hvornår og hvordan indberetningen skal foretages. Region Nordjylland sender den samlede indberetning til Danmarks Statistik, jf. Råstoflovens § 29.
12. Indvinder skal betale en afgift til staten for hver m³ råstof der indvindes. Afgiften opkræves af Skat. Region Nordjylland giver meddelelse til Skat ved at sende en kopi af råstoftilladelsen.
13. Inden 3 måneder efter boringer mv. efter råstoffer i jorden skal resultaterne indberettes til De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS). Indberetningen skal ske på digital form i et format fastsat af GEUS.

Tilførsel af jord

14. Tilførsel af såvel forurenede som uforurenede jord til råstofgrave og tidligere råstofgrave er forbudt jf. jordforureningslovens § 52 stk. 1. Regionsrådet kan meddele dispensation fra forbuddet jf. lovens § 52 stk. 2. Foreligger der ikke en gældende dispensation til tilførsel af jord, må der således ikke tilføres jord til råstofgraven.

Vandindvinding, grundvandssænkning, overfladevand og dræn

15. Der må ikke indvindes vand i graven, medmindre der foreligger en tilladelse fra kommunen på baggrund af vandforsyningsloven.
16. Der må ikke uden særlig tilladelse fra kommunen foretages oppumpning og bortledning af grundvand med henblik på grundvandssænkning.
17. Såfremt der i forbindelse med indvindingen bortlægges dræn, kan kommunen forlange disse omlagt for at sikre mod utilsigtet næringstilførsel til søer og lignende.

Fortidsminder og naturhistoriske genstande

18. Hvis der under gravningen forekommer fortidsminder, der ikke er registreret, skal arbejdet omgående indstilles i det omfang fortidsmindet berøres. Det kan fx være gravpladser, bopladser, kirker og lignende, der ofte giver sig tilkende i form af stenlægninger, potteskår, knogler, trækulsholdigt jord eller lignende. Fundet skal straks anmeldes efter museumslovens § 27.

Anmeldelsen skal ske til Nordjyske Museer.

19. Hvis der i forbindelse med gravningen fremkommer en usædvanlig naturhistorisk genstand, skal arbejdet omgående indstilles i det omfang det berører genstanden. Det kan fx være en geologisk, botanisk eller zoologisk genstand af fossil eller subfossil karakter eller en meteorit, der er af enestående videnskabelig eller udstillingsmæssig værdi. Fundet skal straks anmeldes efter museumslovens § 29.

Anmeldelsen skal ske til Naturhistorisk Museum, Wilhelm Meyers Allé 10, Universitetsparken, 8000 Aarhus C., tlf. 86 12 97 77, e-mail: nm@nathist.dk.

20. Der må ikke foretages ændring i tilstanden af arealet indenfor 100 meter fra fortidsminder, der er beskyttet efter bestemmelserne i museumsloven. Der må ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende indenfor dette areal.
21. På fortidsminder og indenfor en afstand af 2 meter fra dem må der ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes. Der må heller ikke anvendes metaldetektor.
22. De dyrearter der er nævnt i bilag 3 til naturbeskyttelsesloven (bilag IV-arter), må ikke forsætligt forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden. Forbuddet gælder i forhold til alle livsstadier af de omfattede dyrearter. Yngle- eller rasteområder for de arter, der er nævnt i bilag 3 til naturbeskyttelsesloven må ikke beskadiges eller ødelægges.
23. Digesvalere der må ikke ødelægges i perioden fra 1. april til 31. august.

Tilladelse til erhvervmæssig
råstofindvinding af muld, sand,
grus og sten

Regional Udvikling
Niels Bohrs Vej 30
9220 Aalborg Øst

REGION NORDJYLLAND
- i gode hænder